БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 198 (9030)
АВГУСТЫН 23
ВОСКРЕСЕНИ
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

Хальмагай АССР-эй Верховно Соведтэ Хальмагай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ КПСС-эй Хальмагай обкомдо

СР-эй Верховно Соведэй Президиум, ССР Союминистрнүүдэй Совет, Советскэ Союзай Коммунистическэ партийн Центральна Комитет Россин гүхальмаг арадай һайн дураараа нэгэдэн оро-350 жэлэй ойн ехэ һайндэртэй дашарамдуулан, магай Автономно Советскэ Социалистическэ Ресикын хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенцие, бүхы ажалшадые халуунаар амаршалан, хүргэнэ.

син гүрэндэ хальмаг арадай һайн дураараа нэ-оробон ябадал имагта зүб зам байһаниинь дээрэһээ эли тодоор харагдана. Энээнэй ашаар маг арад агууехэ ород арадтай нягта холбоо ба-байгуулжа, тэрэнэй баялиг ба соёл культурын хүртэхэ аргатай болоо. Ниитынгээ дайсанлаанта засагта, гадаадын эзэмдэгшэдтэ ород, маг болон бусад арадуудай хамтадаа эсэргүүсэмсэл СССР-эй арадуудай хоорондо аха дүүгэй харилсаа тогтоохо ябадал хангаа.

ябриин Агууехэ социалистическэ революци та Россин бүхы арадуудай, тэрэ тоодо хальмаг ай социальна, национальна дарлалтые эсэслэн ээд, политическэ, экономическа, соёл болбосо-талаараа хүгжэхэ үргэн ехэ зам бүхы үндэһэ ай ажалшадта нээжэ үгөө.

ет засагай жэлнүүдтэ Хальмагай Автономно бликын ажалшад Коммунистическэ партиин бэреэр, Советскэ Союзай ород болон бусад арай аха дүүгэй туһаламжаар социальна үндэһэн алтануудые хээ. Советскэ Хальмаг орон урдань нги нүүдэл мал ажалтай хизаар байһан. аад, нги промышленностьтай, оньһожоруулагдаһан листическэ хүдөө ажахытай республика болон-Колхозууд, совхозуудай газар дээрэ хэдэн мянтрактор, комбайн, автомашинанууд хүдэлнэ. маг арад соёл культураяа үндэһэнэй маягтай, листическэ удхатайгаар хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ лта туйлаа. Урдань үргэлжэдөө шахуу үзэг бэдэхэгүй байһан хальмаг арад мүнөө нилээд олон интеллигентнэртэй—багшанар, врачууд, агрономууд, инженернүүдтэй, литературын, искусствын хүдэлмэрилэгшэдтэй болонхой.

Партиин XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд, КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй шиидхэбэринүүд экономико ба соёл болбосоролоо хүсэн түгэлдэрөөр хүгжөөн дэбжээхэ асари ехэ арга боломжо совет арадай үмэнэ нээжэ үгөө. Хальмагай АССР-эй ажалшад техническэ дэбжэлтэ туйлаһанай, түрүү технологи али болохоор нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлһэнэй үндэһөөр энэ долоон жэл соо ажалайнгаа бүтээсэ улам дээшэлүүлхэ, промышленна үйлэдбэриин хэмжээе хоёр дахин ехэ болгохо зэргэтэй. Хүдөө ажахын талаар долоон жэлэй эсэс тээшэ мяха абалга, гүрэндэ худалдалгые 3 дахин, нооһо—2,3 дахин ехэ болгохоор хараалагданхай. Хальмагай АССР-эй ажалшад КПСС-эй XXI съездын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ али болохоор туһалха гэһэн эрмэлзэлгые хүтэлбэри болгон, хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилхэ, худалдаха асуудалаар долоон жэлэй түсэбэй даабаринуудые дүрбэн жэл соо дүүргэхээр шиидэжэ, гайхамшаг үүсхэл гаргаһан байна.

Промышленность болон хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ, соёл культура, литература ба искусствоя һалбаруулхын түлөө тэмсэлдэ хальмаг арадай шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсэнэбди.

Хальмагай Автономно Советскэ Социалистическэ Республика мандаха болтогой!

Совет гүрэнэй хүсэ, шадалай эшэ үндэһэн бологшо СССР-эй арадуудай эбдэршэгүй бата хани барисаан мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахиха хүсэн түгэс түшэг тулгуури бологшо манай агууехэ Эхэ орон —Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ дабшая!

-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ | ССР СОЮЗАЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ | КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

Хальмагай АССР-эй Верховно Соведтэ Хальмагай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ КПСС-эй Хальмагай обкомдо

ФСР-эй Верховно Соведэй Президиум, РСФСР-министрнүүдэй Совет, КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-бюро Россин гүрэндэ хальмаг арадай һайн дураа нэгэдэн ороһоор 350 жэлэй ойн ехэ һайндэ-дашарамдуулан, Хальмагай Автономно Совет-Социалистическэ Республикын хүдэлмэришэд, зинигууд, интеллигенцидэ, бүхы ажалшадта аха ай амаршалга хүргэнэ.

циалистическэ революци Россин бүхы арадуу-тэрэ тоодо хальмаг арадые социальна ба национа дарлалтаһаа хэтэ мүнхэдэнь сүлөөрүүлээд, номическа ба соёл культурын талаар хүгжэхэ үрэз зам урдань нээжэ үгэнхэй. Хальмагай АССР-ажалшад Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр, Р-эй ород болон бусад арадуудай аха дүү ёһотуһаламжын ашаар Совет засагай жэлнүүдтэ социалистическэ гүн ехэ хубилалтануудые хэжэ, өөрынэкономикые үнэхөөрөө гайхамшагаар хүгһалбаруулаа.

ахын, соёл болбосоролой талаар Хальмагай Р-эй туйлаһан асари ехэ амжалтанууд хадаа созмын, Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын ленинскэ национальна үнэн зүб политишэнэдхэн хүгжөөхэ айхабтар ехэ хүсэтэй байһаын тодо гэршэ жэшээ болоно.

ртиин XXI съездын, КПСС-эй ЦК-гэй июниин умэй түүхэтэ шиидхэбэринүүд хүгжэлтэ дэбжэлйлаха гайхамшаг арга боломжые Советскэ Союзай арадуудай үмэнэ, тэрэ тоодо хальмаг арадай үмэнэ нээжэ үгөө. Хальмагай республикын ажалшад энэ долоон жэл соо промышленность болон хүдөө ажахыгаа, илангаяа мал ажалаа бүхы талаарнь хүгжөөхэ, техническэ дэбжэлтэ түргэдхэһэнэй үндэһөөр ажалайнгаа бүтээсэ таһалгаряагүй дээшэлүүлхэ, культурна байгуулалта саашадаа бүри үргэнөөр эмхидхэхэ зэргэтэй.

Хальмагай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын ажалшад Коммунистическэ партияа, Советскэ правительствоя тойрожо бүри нягтаар эмхидэн нэгэдхэ, гүрэнэйнгөө түсэбүүдые, социалистическэ уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө, КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө, манай орон дотор коммунизмын илалта туйлахын түлөө саашадаашье эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ байха гэжэ РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум, Россин Федерациин Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи бюро батаар найдана.

Хальмагай Автономно Советскэ Социалистическэ Республика мандаха болтогой!

Советскэ Союзай арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай эшэ үндэһэн бологшо ленинскэ национальна политика мандаха болтогой!

Манай ороной арадуудые урагшань, коммунизмын илалта тээшэ найдамтайгаар хүтэлэгшэ Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ | РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ | КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи БЮРО

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

…льмагай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

…ахын болон культурна байгуулалтадаа Хальма-АССР-эй ажалшадай туйлаһан амжалтануудые …эглэн, Россин гүрэнтэй Хальмагай арадай һайн дураараа нэгэдэһээр 350 жэлэй ойтой дашарамдуулан, **Хальмагай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикые Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

…сква, Кремль, 1959 оной августын 21.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Хальмагай АССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгохо тухай

…дөө ажахын талаар гайхамшагта амжалтануу-туйлаһанай түлөө **Ленинэй** орден, «Хадуур ба …» гэжэ алтан медаль барюулгатайгаар **Социа-листическэ Ажалай Геройн** нэрэ зэргэ олгохо:

… **Дедов** Федор Ивановичта—Баруун районой «Пролетарская победа» колхозой түрүүлэгшэ.

2. **Бембишев** Эрдни Мендериновичтэ—Баруун районой № 112 таряан ажалай совхозой ахалагша хонишон.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

…сква, Кремль, 1959 оной августын 21.

Хальмагай АССР-эй промышленностиин, хүдөө ажахын түрүүшүүл, наука болон культурын ажал-ябуулагшад, партийна, советскэ, профсоюзна, комсомольско болон бусад организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй орден медальнуудаар шагнагдаба

…ахын болон культурна байгуулалтадаа туйлаһан амжалтануу-… түлөө, Россин гүрэнтэй хальмаг арадай һайн дураараа нэгэ-…эр 350 жэлэй ойтой дашарам-…лан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Хальмагай АССР-… промышленностиин, хүдөө ажахын түрүүшүүлые, наука болон культурын ажал-ябуулагшадые, партийна, советскэ, профсоюзна, комсомольско болон бусад организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдые —230 хүниие шагнаба.

Ленинэй орденоор—16 хүн, **Ажалай Улаан Тугай орденоор**—33 хүн, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор—55 хүн, **«Ажалай габьягай түлөө»** медаляар—72, **«Ажалдаа шалгарһанай түлөө»** медаляар—54 хүн шагнагдаба.

Хүдөө ажахын талаар гайхамшагта амжалтануудые туйлаһанай түлөө нүхэд Ф. И. Дедовто, Э. М. Бембившевтэ **Социалистическэ Ажалай геройн** нэрэ зэргэ олгогдоо.

РЕСПУБЛИКЫН МЕХАНИЗАТОРНУУД! УРГАСА ХУРЯАЛГА ДЭЭРЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛЭЕ!

Кукурузаяа эдэ үдэрнүүдтэ хуряажа дүүргэе

Гектар бүриин 500—600 центнер кукуруза

Д. ЖАНАЕВ.

Алташын адаг. Хёлго мүрэнэй эрье. Эндэ ургаһан кукурузын үндэр ургасые хараад баярлахаар даа. Энэмнай Суулгын (Мухаршэбэр) Калининай нэрэмжэтэ колхозой кукуруза ургуулагшадай (звеное даагша нүхэр Дамба Жанаев) хэһэн ажалай аша үрэ гээшэ.

Колхозой 5-дахи комплексно бригадын кукурузашад энэ жэлдэ баян ургаса абахын хойноһоо ехэ оролдолго гаргаһан байха юм. Нүхэр Дамба Жанаев звеное даагшаар хоёрдохи жэлээ хүдэлжэ байнхай. Мүнөө жэлдэ нүхэр Жанаевай звеногойхид даажа байһан 125 гектар поли дээрэһээ га бүриин лаб 300 центнерһээ бага бэшые ургуулхаар шиидээ һэн. Мүнөө полиинь зарим участогуудһаа 600 центнер хүрэтэр ургаса абтахаар. Кукурузань 2,5 метр үндэртэй болонхой.

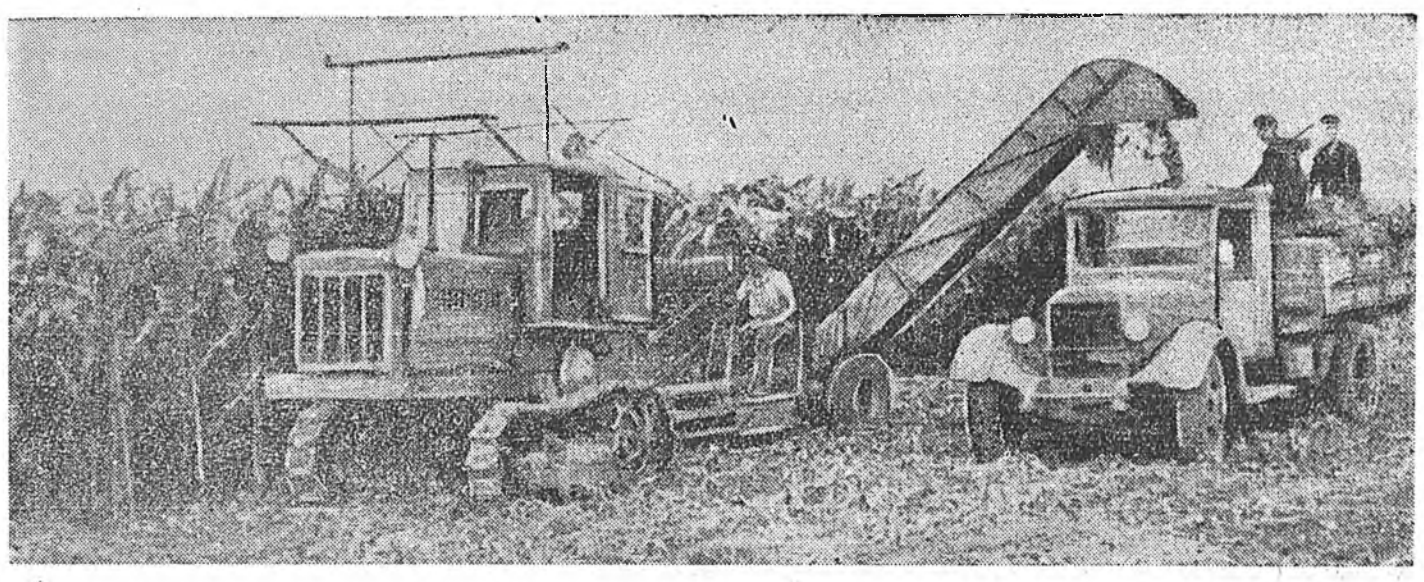
— Байгша ондо манай звеногойхид абаһан уялгаяа сохом дүүргэхэ. Адагынь гектарай 300 центнерһээ бага бэшэ ургаса хуряажа абахабди. Тиихэдэ зарим участогуудһаамнай гектарай 500—600 центнер хүрэтэр кукуруза гараха байха,—гэжэ звеное даагша Дамба Сэсэрэнович баяртайгаар хөөрэнэ.

Кукурузын баян ургаса яажа туйлагдааб гэхэдэ, тус звеногойхид газараа һайнаар элдүүрилжэ, тарилгаяа богони болзор соо квадратно-гнездовой аргаар хэһэн байна. Зурууд хоорондын элдүүрилгэ саг соогоо хэгдээ юм. Поли дээрэнь 15—20 тонно наг шэбхэ зөөгдэжэ тараагдаһан, минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаһан байна. Ургасань һайнаар харууһалагдаа. Ургамалайнгаа газар дээрэ гараад байхада борнойлго хэһэн байна бшуу.

Мүнөө эндэхид кукурузаяа хуряажа байнхай. Тус бригада хамта 3 мянганһаа бага бэшэ тонно кукурузын силос дарахаар хараална. Силос даралга дээрэ 8—10 автомашина, кукуруза хуряадаг тусхай комбайн ябана. Хуряалгын үедэ звеногой гэшүүн, тракторист В. Кузьминай агрегат нормоёо хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: звеное даагша Д. Жанаев комбайнаар кукуруза хуряажа ябана.

И. Мункоевой фото, текст.

Ургаса хуряалгын ябаса тухай шэнжэлэл

(1959 ОНОЙ АВГУСТЫН 20-ной БАЙДАЛААР)

Республикын колхоз болон совхозуудай полинууд дээрэ хуряалгын хүдэлмэриие хаа хаанагүй, үргэн далайсатайгаар ябуулха саг ерээ.

Энэ шухала хүдэлмэриин урда тээ нилээд ехэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдээ. Таряа амяарлан хуряаха мянгаад агрегадуудые заһабарилан бэлдэхэ, 1200 гаран таряанай комбайнуудые заһан шалгажа, баал хуряахаар бэлдэхэ хэрэгтэй байгаа. Тэрэшэлэн комбайнһаа гараһан таряае саг соонь сэбэрлэжэ абахын тула таряанай тоогуудые бэлдэхэ тушаа ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Тиин энэ жэлэй хуряалга дээрэ бэрхэшээлнүүд олон тодороо. Хура бороон саг үргэлжэ орожо, үбһэ хуряалгые гэдэргэ татаад, таряа хуряалгатай суг ябуулха хэрэг гараа. Теэд имагтал хүдөөгэй ажалшадай эдэбхитэйгээр хүдэлһэнэй ашаар, тэдэнэй болохоёо байгаа КПСС-эй ЦК-гэй Пленумые ажалай амжалтаар угтаха гэжэ зориһоной ашаар хуряалгын эдэ шухала хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулха арга олгогдоо.

Тингэбэшье ургаса хуряалгын хүдэлмэри зарим нэгэн аймагуудта аали нобшоор ябуулагдажа, тэжээл бэлэдхэлгэ таряа хуряалга хоёр мүнөө үеын эрилтые хангахаар ябуулагдажа шадагданагүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Августын 20-ной мэдээгээр республикын 19 аймагуудта орооһо таряан хуряагдажа байна. Бүхы дээрээ колхозуудта орооһо таряанай 1,8 процент, совхозуудта 6,7 процент хадагдаад байнхай. Амяарлан хуряалгые үргэнөөр хэрэглэһэнэй ашаар һайн шанартай, өөрынь үнэ сэн багатай орооһо таряан абтажа байна

Республикын зарим аймагуудта таряа хуряалгын ябасые нёдондонойхитой сасуулжа үзэхэдэ бирагүйшэг байна. Хуряалгын машинанууд бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагданагүй. Бүхы дээрээ республика дотор нёдондоной энэ үедэ хадагдаад байһанда орходоо байгша ондо оройдоол 11 процентнь болоно.

Илангаяа Мухаршэбэрэй, Иволгын, Сэлэнгын, Хэжэнгын, Хориин болон Заиграйн аймагууд ямаршье бодото шалтаггүйгөөр таряа хуряалгаяа тон ааляар ябуулжа байна. Эдэ аймагуудай колхозууд августын 20-ной мэдээгээр тус бүридөө оройдоол 10 гектар хадаад, хуряалгын агрегат бүхэн дээрэ абахада миил 1,7 гектар хүртэнэ.

Тэрэшэлэн Бичурын, Хориин, Кабанскын болон «Эрдэм» совхозуудта нэгэшье гектар таряанай хадагдаагүй байхань гайхалтай

Имэ хангалтагүй байдал аймаг, колхоз, совхоз, комплексно бригада, совхозуудай отделени бүридэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, эрид шанга хэмжээ абтаха бээз гэжэ найдагдана.

Хуряалгын хүдэлмэри имагтал хура бороо ороһонһоо боложо имэ ехээр унжагайржа байна гэһэн шалтагые зүбшөөхын аргагүй. Юуб гэхэдэ, колхоз, совхозуудай олохон механизаторнууд адли эрхэ байдалда хүдэлжэ байгаад, нилээд һайн үрэ дүн туйлаһан байна ха юм. Жэшээнь, Борьёогой совхозой лафетнэ жаткын машинист Ахминеев, Ториин аймагай «Улаан Бургалтай» колхозой машинист нүхэр Жамсуев, Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой машинист нүхэр Жамьянов, Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой—нүхэр Кожевников, «Путь к коммунизму» колхозой—нүхэр Жарников, Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	Таряа хуряалга	Тэжээлэй ургамалнуудые хуряалга	Тэрэ тоодо кукуруза хуряалга
Байкало-Кударын	—	51,2	23,4
Баргажанай	3,1	32,2	26,9
Бичурын	1,8	27,2	3,0
Зэдын	4,7	70,8	13,3
Яруунын	1,0	57,1	16,6
Заиграйн	0,8	21,5	14,5
Закаменай	0,9	25,3	—
Иволгын	0,03	32,0	7,0
Кабанскын	0,3	44,6	7,2
Хэжэнгын	0,5	33,4	6,9
Кударын	6,4	35,5	3,6
Курумканай	4,5	21,2	22,7
Кяхтын	7,7	38,9	0,3
Мухаршэбэрэй	0,3	36,0	3,0
Прибайкалиин	0,1	59,7	34,3
Сэлэнгын	0,4	47,0	3,7
Тарбагатайн	1,0	29,4	2,7
Ториин	3,7	36,1	10,5
Түнхэнэй	0,3	51,1	8,1
Хориин	0,2	37,1	16,7
СОВХОЗУУД:			
Бичурын	—	7,5	—
Борьёогой	31,9	85,8	11,6
Яруунын	—	47,4	—
Иволгын	7,4	48,5	—
Кабанскын	—	80,5	—
Кяхтын	13,4	98,9	—
Сэлэнгын	15,5	47,9	21,8
Хориин	0,1	41,0	22,7
«Эрдэм»	—	96,7	—

машинист нүхэр Сажин, Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой машинист нүхэр Жапов гэгшэд суг хүдэлдэг трактористнуудтаяа хамта үдэртөө 26—40 гектар таряа хадана.

Эдэ механизаторнууд КПСС-эй ЦК-гэй болохоёо байгаа Пленумые ажалай амжалтаар угтаха гэжэ шиидээд, баян ургасаяа саг соонь гээлтэгүйгөөр хуряажа, гүрэндөө таряа худалдаха уялгала нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ гэжэ зориһониинь эдэ механизаторнуудай ажалай амжалтануудай эшэ үндэһэниинь болоно.

Эдэ түрүү механизаторнуудай ажалай үльгэр жэшээ механизатор бүхэн халан абажа, таряа хуряалга дээрэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхэ зэргэтэй. Мүнөө үедэ зорилго юуб гэхэдэ, бүхы механизаторнуудые түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргажа, агрегат бүхэнние бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха хэрэг болоно.

Энээнтэй хамта хуряалгын хүдэлмэриие һаатуулжа байһан асуудалнуудта анхарал табихаар болоо. Юуб гэхэдэ, хуряалгын техникые имэ хангалтагүйгөөр ашаглажа болохогүй. Хуряалгын эхилхэһээ хойшо агрегат бүхэнөөр дунда зэргээр миил 10 гектар хадагдаад байна бшуу. Тиин зарим колхозуудта мүнөө хүрэтэр хуряалгын холбомол агрегадууд хүсэд бүридхэгдөөгүй байһаар. Кударын аймагай «Путь к коммунизму» колхозойхидтойл адли хуряалгын агрегадуудые бүлэг бүлэгөөр хүдэлгэхын орондо, зарим газарта жаткануудые нэгэ нэгээрнь һалгаажа хүдэлгэдэгынь муу. Техникые зүбөөр ашаглаха тушаа хэлэхэ зуураа, комбайнуудые подборщигоор хангаха, нэгэ доро һолоомо полиин захада татажа гаргаха түхеэрэлгэ бэлдэгдэнгүй байдагынь гэмшэлтэй. Гэхэтэй хамта таряа шэгнэхэ, хатааха болон тоог дээрэхи ажал ехэтэй хүдэлмэриие оньһожоруулха түхеэрэлгэнүүдые бэлдэхэ тушаа дутагдалнууд ехэ.

Колхоз, совхоз бүхэн доторойнгоо арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэжэ, таряа хуряалгын ябасые эрид хурдадхаха тушаа яаралтай хэмжээ абаха уялгатай. Мүнөө үедэ ажахы бүхэндэ хуряалгын нэгэшье машина миин зогсожо байха ёһогүй. Бүхы жатканууд, тааруулагдаһан комбайнууд амяарлан хуряалгада хүсэд дүүрэнээр ашаглагдаха зэргэтэй. Тиихэдээ жаткануудые холбожо, хуряалгын агрегадуудые бүлэг бүлэгөөрнь ябуулжа ашаглаха шухала. Жатка бүхэнөөр үлэртөө хоёр-гурбан нормо дүүргэе гэжэ Борьёогой совхозой механизаторнууд уряална. Ажалай энэ эдэбхи үүсхэлые республикымнай колхоз болон совхозуудай бүхы механизаторнууд халан дэмжэжэ, бүхы механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрхэнь лабтай.

Энэ жэлэй эрхэ байдалда тэжээлые нарин нягтаар хуряажа абаха шухала болоно. Илангаяа үлүү хүсэ зөөри гаргашалангүй баал суглуулжа байха үедөө һолоомоёо бүхыдэнь һүрилжэ абаха аргатайбди. Тиимэһээ баал суглуулжа ябаһан комбайн бүхэнние нэгэ доро һолоомо һүрилхэ түхеэрэлгээр хангаха арга боломжо ажахы бүхэндэ бии.

Һүүлэй үедэ ороһон ехэ бороонһой һүүлдэ олохон колхозуудта таряан хэбтэжэ, хуряалгада схэхэн бэрхэшээл ушаруулаа. Тиимэһээ заһабарилгын техническэ станцинууд, колхоз болон совхозууд энэ дороо унаһан таряае хадаха мэдээжэ түхеэрэлгэнүүдээр жатка бүхэниие хангаха уялгатай.

Энэ жэлэй бэрхэшээлтэй байдалые, хуряалгын хүдэлмэриин схээр хожомдожо байһые хараадаа абажа, колхозуудай правлени болон совхозуудай дирекцинүүд хүдэлмэриингөө түсэбые шэнээр хаража, таряа хадалгые 8—10 үдэрэй туршада дүүргэхэ тушаа хэмжээ абаха болоно.

Тиихэ зуураа үбһэ хуряалга болон силос даралгые багаханааршье гэдэргэ татангүй, таряа хуряалгатай суг хурданаар ябуулха хэрэгтэй гэжэ мартажа болохогүй.

Хүдөө ажахын хүдэлмэриин имэ шахардуу үедэ хүнүүдэй дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха, тэдэнэй эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха гээшэ партийна организацинуудай, правлени болон совхозуудай дирекцинүүдэй шухала зорилго мүн.

Ажалые зүбөөр эмхидхэхэ, хүдэлмэриин нормо болон түлөөһые хүнүүдтэ ойлгуулжа үгэхэ, зарим ушарта колхознигуудые түлбэриин талаар урмашуулха гээшэ колхозуудай правлениин, совхозуудай дирекциин, партийна эхин организацинуудай гол анхаралда абтаха ушартай.

Таряа хуряалгые богони болзорто, гээлтэгүйгөөр үнгэргэхэ гээшэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн. Хүдөөгэй ажалшадай энэ нангин зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлжэ, КПСС-эй ЦК-гэй болохоёо байгаа Пленумые ажалай бэлэгээр угтаха хэрэгтэнь партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органууд бодото туһаламжа хүргэхэ бээз гэжэ найдагдана.

Мүнөөдэр—советскэ авиацийн һайндэр

МАНАЙ ОРОНОЙ ЖЭГҮҮРТЭ БААТАРНУУДТА АЛДАР СОЛ

☆

АВИАЦИИН ТҮРҮҮШҮҮЛ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (дээрэһээ доошоо): авиаотрядай лётчик Л. Убеев, ахалагша радиооператор Т. Анисимова, ахалагша инженер В. Ченкиров, бортмеханик И. Дерягин.

Л. Хайдуровай фото.

Техникэеэ нарииаар хэрэглэхэбди

Хүнүүдэй хүсэ шадалаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ гүрэнэймнай мүнгэн зөөри хайралдаггүйнь мэдээжэ. Авиациин мэргэжэлтэдтэ найдажа үгэһэн баян техникые лётчигууд, инженернүүд болон техникүүд гамтайгаар хэрэглэхэ гэжэ оролдодог. Манай республикын жэгүүртэ мэргэжэлтэд Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэжэ, КПСС-эй XXI съездын хараалһан асари ехэ түсэбые дүүргэлсэхэ, даажа абаһан техникэеэ нарин нягтаар хэрэглэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ элсүүлнэ.

Мүнөө бортмеханигаар хүдэлхэ зуураа, даадаг машинаяа нарииаар харууһалхые оролдогшоб. Бортмеханигууд самолёдоо шанар һайнтайгаар тушаажа абаха, агаарта ябаха үедөө лётчигто туһалха, бууһанайнгаа һүүлээр һайса шалгаха уялгатай юм. Энээнээ манай отрядай техникүүд муу бэшээр дүүргэдэг. Хэрэг ажалаа бүри һайнаар мэдэдэг болохын тула авиационно училищидэ заочноор һуранаб.

Республикымнай авиаторнууд энэ жэлэйнгээ һайндэрые ажалдаа шэнэ амжалта туйлажа угтаад, саашадаа мэргэжэл шадабаряа улам дээшэлүүлхэ зорилготой.

И. Дерягин, бортмеханик.

☆ ☆

СССР-эй Оборонын Министрын ПРИКАЗ

1959 оной августын 23. № 249 Москва город.

Нүхэд лётчигууд болон штурманууд, инженернүүд болон техникүүд, агаарта буудагшад, радистнууд, авиационно механигууд болон мотористнууд, авиационно промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд, Армида, Авиацида, Флодто туһалха һайндурайай бүлгэмэй спортсменүүд!

Нүхэд солдадууд болон матросууд, сержантнууд болон старшинанууд!

Нүхэд офицернүүд, генералнууд болон адмиралнууд!

Манай Эхэ орон мүнөөдэр СССР-эй Агаарай Флодой үдэрые һайндэрлэхэ зуураа Советскэ авиацие хүгжөөлгэдэ зохёохы шэнэ амжалта туйлаһанаа тэмдэглэжэ байна. Арадай ажахын, наука, культурын хүсэн түгэлдэрөөр хүгжэжэ байһан, мүн ажалшадай баян шадалтай болошо байһан оршон байдалда энэ жэлэй һайндэр үнгэргэгдэнэ.

Совет арад КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжон, коммунизм байгуулха асари ехэ хараа түсэбые бэелүүлхын, долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта техническэ дэбжэлтэ саашадань туйлаха тушаа хэмжээ-ябуулгануудые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ байна. Армиин, авиациин, флодой сэрэгшэд арадайнгаа амгалан тайбан ажалые хёрхоор хамгаална.

Бүгэдэ арадай һайндэр болохо СССР-эй Агаарай Флодой Үдэртэй таанадые амаршалнаб.

Сэрэгэйнгээ мэргэжэлые, политическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ талаар шэнэ амжалта туйлахыень, дайшалхы техникэ болон зэбсэгээ эрхимээр шудалхыень, сэрэгэй журам, эмхидхэлээ һайжаруулхыень, частьнууд болон соединенинүүдэй дайшалхы бэлэн байлгые бэхижүүлхыень авиациин бүхы сэрэгшэдтэ хүсэнэб.

Агаарай Гражданска Флодой хүдэлмэрилэгшэдтэ—доторойнгоо, мүн уласхоорондын авиацииие ашаглалгада шэнэ амжалта туйлахыень, конструкторнуудта, эрдэмтэдтэ, авиационно промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ—агаарай эрхим һайн корабльнуудые зохёон байгуулхыень, ДОСААФ-эй гэшүүдтэ—авиационно спортые түргөөр хүгжөөхыень, ниидэхэ мэргэжэлээ дээшэлүүлжэ, спортивна шэнэ шэнэ рекорд туйлахыень хүсэнэб.

СССР-эй Агаарай Флодой Үдэртэй дашарамдуулан ЗАХИРХАМНИ:

Мүнөөдэр, 1959 оной августын 23-да манай Эхэ ороной ниилэл хото — Москвада, союзна республиканудай ниислэл хотонуудта — артиллериин 20 буудалгаар салют хэхэ.

Манай агууехэ Эхэ орон, тэрээнэй алдарта Агаарай Флот мандаха болтогой!

Коммунистическэ обществын асари ехэ байшан байгуулжа байһан баатарлиг совет арад мандаха болтогой!

Коммунизмын хяра орой өөдэ манай оронийе найдамтайгаар хүтэлжэ ябаһан Советскэ Союзай сэсэ мэргэн. Коммунистическэ партида алдар соло!

СССР-эй Оборонын министр Советскэ Союзай Маршал Р. МАЛИНОВСКИЙ

☆ ☆

Туһатай транспорт

Арадай ажахыда вертолёдуудай хэды ехээр хэрэглэгдэдэг боложо байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ.

Самолёдой буухын аргагүй уһа намаг соо, үндэр хадын хабшалда, ой тайга соо, хүнэй ябашагүй газарта тогтожо, ашаануудые буулгахаһаа гадна, уһан далай дээрэ ябатараа аюулда дайрагдагшадые абарха шадалтай хадаа вертолёдууд илангаяа ехээр сэгнэгдэдэг болонхой.

Манай республикын гражданска флодой вертолёдууд республикынгаа холын аймагуудта элдэб ашаа зөөнэ.

Вертолёт жолоододог болоһонһоо хойшо, 1955 онһоо түймэр унтараалсаха, үбшэнтэнийе зөөхэ, геологуудта туһалха зорилгоор олон дахин ниидээб.

Республикымнай вертолёдой жолоошод һүүлэй үедэ геологуудта ехэ туһа хүргэдэг болоһон байна. Тэдэнэр геологическа карта буулгалсахаһаа гадна, ашагта малтамал бэдэрхэеэ гарагшадые хэрэгтэй газартань абаашадаг.

Манай экипаж авиациин һайндэрые ажалай эрхим бэлэгүүдтэйгээр угтахын түлөө мүрысөөндэ оролсожо, энэ жэлэй май һарада шэнэ уялга абаһан юм. Коммунистическэ ажалай экипажай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысэн, аюулгүйгөөр ниидэхэ, геологическа партинуудые хэрэгтэй юумээрнь хангаха, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэһэн байгаабди. Тэрэ уялгамнай мүнөө муу бэшээр дүүргэгдэжэ байна.

М. Ловцов, вертолёдой экипажай командир.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: вертолёдой экипажай командир М. Ловцов вертолёдойнгоо дэргэдэ байна.

Л. Хайдуровай фото.

РЕПОРТАЖ

ДАЛИТА ХҮЛЭГ ЖОЛООДОГШО

Сэл ногоон талмай дээгүүр жэрын зогсоһон янза бүриин самолёт, вертолёдууд ямар нэгэн үльгэр туужада хэлэгдэдэг абарга ехэ хүсэтэй шубууд мэтээр һуртэйгөөр үзэгдэнэ. Тэдэнэрэй нэгэ заримадынь огсом шанга абяа гаргаһан ойро зуурахан гүйгөөд, хүнгэхэнөөр агаарта дэгдэн, холын замда зорино, нүгөөдүүлынь тэнгэриин хяра орой өөдэ дэгдээд, дорюун омог бүргэдтэл элин далин, үүлэнэй саагуур хоргодоно.

Эдэ бүгэдые адаглан хаража байһан задарюун шанга бэетэй, нюргаар үндэршэг хүн үүлэнэй забһараар гаража ерэһэн багашаг самолёт худар зааха зуураа, иигэжэ хөөрэнэ:

— Ниидэжэ ябаһан энэ самолёдые манай отрядай эрхим лётчигуудай нэгэн Юрий Кирпичев жолоодоно. Бусад эскадрильнуудай лётчигуудтал адляар нүхэр Кирпичев мүнөөдэр залуу лётчигуудые һургажа байна.

Энэ хүмнай үгээ үргэлжэлүүлэн,залуу лётчигой намтар тухай ехэл урматайгаар хөөрэбэ.

Агаарай гражданска флодой эскадрилиин командир Павел Павлович Василецэй хөөрөөгөө дүүргэхэ үедэ «ЯК—12» маркын самолёт аэродром дээгүүр гурба эрьеэд, аалиханаар газарта буушаба.

Самолёдой бууһан газар тээшэ ошожо ябаха замдаа нүхэр Василец манда хандан иигэжэ мэдүүлээ:

— Звеное даагша Юрий Кирпичев түр зуура буугаа, танилсахадатнай болохо. Удангүй ондоо лётчигые һуулгаад дэгдэхэнь.

Самолёдһоо түрүүлжэ бууһан дунда зэргын бэетэй, хүрин улаан шарайтай, гуншаад наһанай, шииpаг шамбай залуун хүн манда дүтэлэн ерэжэ, танилсаха зуураа:

— Юрий Кирпичев, звеногой командир,—гэбэ.

Энэ залуу лётчик үсөөн үгэтэй, түбшэн даруу хүн байжа, отряд соохи түрүүшүүлэй зэргэдэ гараһаг тухайдаа, яажа лётчик болоһоноо тобшохоноор хөөрэжэ үгэбэ.

...Хүхэ сэнхир огторгойн хүбэн сагаан үүлые хаха зуран, буугай һомондол түргөөр дээшээ доошоо хүүеэ шууян ябаһан самолёдуудые анха түрүүшынхеэ хараһан Юра хүбүүн ехэл баясажа, заатагүй лётчик болохоор шиидэһэн байгаа. Юра һанаһандаа хүрэхын тула авиационно училищидэ ороод, агаараар ниидэлгын онол мэргэжэлтэй танилсажа эхилээ бэлэй. Нүхэр Кирпичев 1956 ондо авиационно училищи дүүргэһэнэйнгээ удаа «ЯК—12» маркын самолёдоор ниидэжэ эхилһэн юм. Залуу лётчик абаһан даабаряа эрхимээр дүүргэдэг, мэргэжэл шадабаряа саг үргэлжэ дээшэлүүлдэг ушарһаа нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болоод, жэл шахуу саг соо звеногой командираар хүдэлжэ байнхай. Нүхэр Кирпичев звеногойнгоо гэшүүдэй мэргэжэл шадабарийе дээшэлүүлхын тула бага бэшэ оролдолго гаргаа. Хамта ажалладаг Анатолий Малютин, Виктор Канышкин, Владимир Парфенов, Георгий Кунцевич, Николай Сухарев гэгшэд гурим журамтай, техникэеэ һайн мэдэхэ лётчигууд болоо.

Юрий Петровичын даадаг звеногойхид отрядай бусад лётчигууд шэнгеэр яаралтай даабари абаад, республикын зүг бүхэн тээшэ ниидэдэг юм. Тэдэнэрэй самолёдуудые холын хойто Баргажанай, Курумканай, Баунтын аймагуудта, орьёл үндэр хада уулатай Ахада, тэрэшэлэн Хори, Хэжэнгэ, Яруна, Нижне-Ангарскда, Кяхта, Закаменск городуудта хаража болохо.

Залуу лётчигууд холын аймагуудта ашаа, почто, пассажирнуудые, врачууд болон үбшэнтэниие хэрэгтэй болоһон сагтань абаашахаһаа гадна, арадай ажахые, илангаяа хүдөө ажахы хүгжөөлгэдэ ехэ туһа хүргэнэ. Үнгэрэгшэ зун нүхэр Кирпичевой звено республикын хэдэн аймагуудаар ниидэжэ, ехэ хэмжээтэй талмайн буртаг хоротониие хюдаха хэрэг саашадань һайжаруулха тухайдаа нүхэр Кирпичев иигэжэ хөөрэнэ:

— Самолёдһоо хоро хаяжа, таряалангай нэлэнхы талмайе буртаг үбһэнһөө, хорхой шумуулһаа сэбэрлэхэдэ, экономическа талаараа гарза багатай, түргэншье юм. Теэд колхозууд химикадуудаар, минеральна тэжээлээр дуталдана. Энэ шухала хэрэгтэ республикын Хүдөө ажахын министерство зохихо анхарал хандуулнагүй, колхозуудые химикадуудаар хүсэд ханганагүй. Хүдөө ажахын ургамалнуудые гэмтээдэг хорхой, шумуулнуудые үгы хэхэ, таряалан, сабшалангай ургасые минеральна тэжээлээр хангалгада самолёдууд хэмжээлэшэгүй ехэ туһа хүргэдэгынь Украинын дүй дүршэлһөө харагдана. Манай отрядайхид республикынгаа колхозуудта туһа хүргэхөөр бэлэн байна.

Юрий Петрович сугтаа хүдэлдэг нүхэдтэеэ хамта самолёдоо һайнаар жолоодохо зуураа, техническэ эрдэмээ саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ. Нүхэр Кирпичевой звеногойхид намар, үбэлдэ бэлдэнгээ һуралсалай ниидэлгэ һүүлэй үедэ олоор хэдэг болонхой. Звеное даагшань һаядаа ехэнхи сагаа агаарта үнгэргэжэ, өөрынгөө дүй дүршэлые нүхэдтэеэ хубаалдана.

...Летчик Юрий Кирпичевой

үбһэ, хорхой шумуулнуудые үгы хэһэн, таряалангай талмайнууд дээрэ шэмэтэ тэжээл сүршэһэн байна. Энээнэй ашаар Сэлэнгын аймагай Карл Марксын, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай, Мухаршэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой таряалан буртаг үбһэнһөө, хорхой шумуулнуудһаа сэбэрлэгдээ. Мүн энэ звеногойхид мүнөө жэлдэ Читын область ошожо, таряалангай талмайн таршаа хорхойнуудые хюдалсаа. Самолёдоор хоро хаяжа, таряалан, сабшалангай агаарта дэгдэн гараха саг дүтэлжэ, самолёт тээшээ ошобо. Уданшьегүй самолёдой мотор хүршэгэнэн, ногоон үнгэтэй багашаг самолёт аэродромой талмай дээгүүр түр зуура гүйгөөд, агаарта дэгдэн, хойто зүгые шэглэжэ хараа далда оробо.

Жэгүүртэ хүлэгүүдые жолоодогшодой нэгэн Юрий Кирпичев Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын тула иигэжэ үнэн сэхээр ажаллана.

И. БАЛЬДИРОВ.

☆

ЭРЭЛХЭГ

ЗОРИГТОНОЙ СПОР

Манай орондо мэргэжэл ех... парашютистнүүдэй илангаяа ... хэрэгтэй байһаниинь элитэ. ... нэр ооһэдынгөө зэргэдэ ... шуулые үргэнөөр хабаа... хаһаа гадна, бүтүү ой ... соо, уһан далай дээрэ аюулда ... рагдагшадые абарха, ойн түй... сараха хэрэгтэ хэлэшэгүй ехэ ... хүргэдэг юм. Эсэгэ ороноо ... гаалгын Агууехэ дайнай жэлн... тэ парашютистнүүдһээ бүрид... манай сэрэгшэд дайсанай ... буужа, айн һүрдүүлдэг байгаа.

Эдэ бүгэдые хараада абажа ... най ороной ажалшад, илангаяа ... луушуул парашюдай спортдо ... хитэйгээр хабаададаг болон... Республикымнай ниислэл хо... ажалшад ДОСААФ-эй организа... нуудта мүн лэ олоороо хаба... жа, бэрхэ парашютистнүүд б... хые оролдоно.

Улан-Удын автотранспортн... дахи конторой кондуктораар ... дэлхэ зуураа, оронойнгоо хүсэ... далые бэхижүүлэсэхэ гэжэ ор... доноб. Парашютистнүүдые б... хэ олониитын инструкторну... курсые республикын ДОСААФ... комитедэй дэргэдэ дүүргээд, ... луу парашютистнүүдые бэлдэж... туһалнаб.

Бидэ спортсменүүд залуу па... шютистнүүдые бэлдэжэ, тэдэнэй мэргэжэл шадабарине дээшэлү... хын тула шадалаараа шар... оролдохобди.

Е. Горкуш...

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй У...

Агаарай Гражданска Флодой Зүүн Сибириин территориальна Управлениин нэгэдэмэл авиаотрядай хүдэлмэрилэгшэдые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Үйлэдбэридөө ехэ амжалта туйлаһанайнь түлөө, СССР-эй Агаарай флодой үдэрөөр дашарамдуулан, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар иимэ хүнүүдые шагнаха:

1. **Аносов** Демид Демидовичые — самолёдой командир.
2. **Батурин** Инэль Александровичые — ахалагша техник.
3. **Горковенко** Филипп Тимофеевичые — отрядай командирые ...тическэ талаар орлогшо.
4. **Гуров** Алексей Николаеви... вертолёдой командир.
5. **Коромыслов** Афанасий ...мовичые — пилот.
6. **Мостовой** Евгений Михай...чые — вертолёдой командир.
7. **Предтеченский** Алексей И...вичые — ахалагша техник.
8. **Соковиков** Степан Ники...чые — радиоцентрын начальни...

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиу... Түрүүлэгшын орлогшо В. СУЕТК...
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиу... Секретарь Ч. ДОРЖИ...

Улан-Удэ город, Соведүүдэй байшан.
1959 оной августын 22.

Шэнэ рекорднуудые туйлая!

Совет арад өөрынгөө авиацие ехээр хүндэлхэһөө гадна, авиациин спортдо эдэбхитэйгээр хабаадана. Ниидэлгын эрдэм, техникэ хүгжөөхэ, самолёт жолоодохо мэргэжэлдэ залуушуулые һургаха асуудалда Коммунистическэ партии, Советскэ правительствомнай ехэ анхарал хандуулдаг.

Бурядай АССР-эй үргэн ниитэ ажалшад, илангаяа залуушуул Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлхэ зорилгоор авиациин спортдо олоороо хабаадалсадаг болонхой. Предприятинууд, эмхи зургаануудта ажалладаг залуушуул сүлөөтэй сагтаа республикын ДОСААФ-эй эмхинүүдтэхи авиациин кружогуудта хабаадалсажа, самолёт жолоодохо, парашюдаар һүрэхэ хэрэг шудална.

Зооветинститудай дэргэдэхи ДОСААФ-эй эмхидэ (инструкторнь нүхэр А. Жаркой) 1959 оной туршада соо 55 парашютист, мяха-консервын комбинадта (инструкторнь нүхэр И. Мордеев) 70 гаран парашютист бэлдэгдээ. Эдэнэр мүнөө «ЛИ-2» маркын самолёдһоо парашюдаар һүрэжэ буудаг болоо. Республикын ДОСААФ-эй бусадшье эмхинүүдтэ парашютистнууд бэлдэгдэнэ.

ДОСААФ-эй эдэбхитэй гэшүүд С. Чистяков, М. Пахунов, М. Николаев, А. Васильев, Э. Мангутов, В. Махасоев, В. Брылев, Э. Лындина болон бусад парашюдаар бууха мэргэжэл шудалжа, мүрысөөндэ амжалта туйладаг болонхой.

Железнодорожно, Хүдөө ажахын техникумүүдэй, Улан-Удын 4, 26, 65-дахи һургуулинуудай, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багша... институдай, бусадшье олон орг... зацинуудтахи ДОСААФ-эй ... нүүд авиациин спорт амжалта... гаар хүгжөөжэ байна.

Городой предприятинууд, һур...линуудта парашютистнүүдэй ... 40 кружок жэл бүри эмхидхэг... 750 гаран хүн һурадаг. Респуб... доторхи авиамодельнэ 50 кру... то 900 гаран эдэбхитэд—ерээ... конструкторнууд һуража, м... жэл шадабаряа дээшэлүүлнэ. ...руктор нүхэд Матафонов, Ст...нев, Найденов гэгшэд ... янзын модельнүүдые бүтээлгэ... залуушуулда али болохоор ту...даг. Республикын городуудай ...рондо эмхидхэгдэдэг мүрысөөн...тэ жэл бүри һайнаар бэлдэдэг ...рэһээ манай авиамоделист... һайн мэргэжэл олоһоноо харуу... Авиамоделистнүүд А. Жаркой, Стрежнев, М. Найденов, В. С...ров, Ж. Баторов гэгшэд онол... дабаряа улам дээшэлүүлжэ, ...химүүдэй тоодо оронхой.

Манай спортсменүүд-парашют...нүүд, авиациин хэрэг шуда... эрэлхэг зоригтон жэгүүртэ баа...нуудай һайндэрые спортын ... амжалтаар угтаба.

Бурядай залуушуул! Парашю... планерай, авиамоделиин спор... олоороо хабаадажа, Бүхэсо... шэнэ шэнэ рекорднуудые туйл...

К. Немило...
Республикын ДОСААФ-эй ко...тедэй ахалагша инспектор-лёт...

Аймагай газетэнүүдэй хуудаһануудһаа

ЖЭШЭЭ ХАРУУЛНА

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой 74 наһатай Жамбал Цыремпилов, 70 наһатай Чимит Жигжитов гэгшэд үнгэрэгшэ хабар Ганга болон Жэбһээхэн гэжэ газарнуудта 180 гектар сабшалан уһалһан юм. Мүнөө эдэ үбгэд колхоздоо ажаллаһаар. Тэдэнэр партиин ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумдэ зорюулан тус бүридөө 300 центнер үбһэ бэлдэхэ уялга абаад ажаллажа байна.

«Кижингинский колхозник».

ДОЛООН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Калининай нэрэмжэтэ колхоздо Дашиба Бадмаракшеев 1949 онһоо хойшо механизатораар хүдэлжэ байна. Энэ үе соо нүхэр Бадмаракшеев хэдэн мянган гектар таряа хуряаһан байха юм. Гансал нёдондо жэлдэ 560 гектар таряа хадаа. Хуряалгын хүдэлмэри дүүрэхэтэй сасуу нүхэр Бадмаракшеев өөрынгөө комбайнние заһабарилдаг.

— Энэ жэлдэ 300 гектарһаа доошо бэшэ таряа хуряахаб гэжэ нүхэр Бадмаракшеев мэдүүлнэ. Мүнөө энэ нүхэр халаанайнгаа даабарние 140—160 процент дүүргэнэ.

«Вперед».

Мухаршэбэр.

ҮДЭРТӨӨ 100 ТОННО СИЛОС ДАРАНА

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо эдэ үдэрнүүдтэ силос даралга эмхитэйгээр ябана. Һүүлшын гурбан үдэрэй туршада 300 тонно силос дарагдаа. Д. Д. Балдановай, Л. Лубсановай ажалладаг силос хуряадаг комбайнууд үглөөнэй 6 часһаа үдэшын 9 час болотор ажаллана. Силосэй ногоо 11 машина зөөнэ.

«Джидинский колхозник».

ҮНЕЭН БҮРИДЭ 10,5 ТОННО СИЛОС ДАРАГДАБА

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Калинишниин бригадынхид 13 үдэрэй туршада 1470 тонно силос дараба. Силос даралгадань Кяхта городойхид ехэхэн туһаламжа үзүүлээ.

Кяхтын нэхэмэл хубсаһа оёдог фабрикын хүдэлмэришэд Галина Мартынова, Ира Капустина, Изольда Богданова, эдеэ хоолой комбинадай хүдэлмэришэд Владимир Антипьев, Юрий Яковлев гэгшэд һайнаар ажаллаа. Шефүүдэй болон колхознигуудай хүсөөр үдэртөө дунда зэргээр 113 тонно силос дарагдана. Иигэжэ тус бригадада үнеэн бүридэ 10,5 тонно силос дарагдаа. Силос даралга үргэлжэлһөөр.

«Знамя Ленина».

Кяхта.

ТҮРҮҮШЫН АЛХАМ

Жэл ерэхэ бүри колхозой үнеэдэй тоо толгой олоншоржо, һаалишадшье олон болоно. Энэ хабар дүүргэлдэһэн гунжад ахалагша һаалишан Должит Ендоновагай гүүртэдэ даалгагдаһан байна. Тэндэ Вера Хаптагаевада харууһалхаар даалгагдаа һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо нилээд саг үнгэрөө. Мүнөө Вера басаган шэнэ үнеэдтэә дадажа, һү ехээр һаадаг болонхой.

Зунай һарануудта үнеэдые һайнаар бэлшээхын хойноһоо Вера Ендонова оролдоно. Тиигэжэ энэ һаалишан үнеэн бүриһөө үдэртөө 3—3,5 литр һү һаана. Энэнь Вера һаалишанай түрүүшын алхам болоно.

—Саашадаашье бүри ехэ амжалта түйлахын түлөө оролдохоб гэжэ залуу һаалишан мэдүүлнэ.

Аха. **«Красные Саяны».**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой малнууд худөө бэлшээридэ бэлшэжэ ябана.

А. Бадаевай фото.

Тарган мяха гүрэндөө худалдахамнай

(Мухаршэбэрэй „Эрдэм“ совхозой дүрбэдэхи отделениин мал адуулагша Д. И. БИМБАЕВАЙ хөөрөөн)

Бидэнэр, «Эрдэм» совхозой мал адуулагшад, оронойнгоо бүхы малшадтай хамта түрэл партиингаа ЦК-гэй июниин Пленумэй Хандалгые баяр баясхалантайгаар дэмжээ һэмди. Тиигэжэ харууһалдаг малайнгаа шэгнүүрые горьтойгоор нэмээжэ, имагтал тобир тарганаар гүрэндөө худалдаха гэһэн зорилго урдаа табяа һэмди. Мүнөө үнгэрһэн һарануудта түйлаһан дүнгүүд, мүн август, сентябрь һарануудта бэелүүлхэ ёһотой зорилгонууд тухайгаа хөөрэхэ болоо һаа иимэ.

Нёдондо намар манай бэлшээн таргалуулха гүүртэдэ 200 гаран хашарагууд үгтэһэн юм. Тэдэнэймнай зариманиинь тарганшье, туранхайшье, мүн үргүүлхэ болоһоншье хашарагууд һэн. Теэд эдэниие богонихон болзорой туршада томо болгоод, тобир тарганаар гүрэндөө тушааха гэһэн хүндэхэн, заатагүй түйлагдаха ёһотой зорилго манай урда табигдаа һэн. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула бидэнэр бүхы хүсэ шадалаа, арга дүршэлөө элсүүлхэ байгаабди, элсүүлжэ шадаашьебди. Үбэл, хабарай туршада үдэр һүнигүй үсэд нэтэрүүгээр ажаллаһанаймнай ашэ үрэнь одоол мүнөө харагдажа, өөһэдөөшье баяртайнууд байнабди.

Үнгэрһэн жэлэй намар һая тушаажа абаһан малаа имагтал тон һайнаар харууһалжа, хүйтэн болотор бултыень һайса таргалуулаа һэмди. Тиигээд үбэлэй үедэ малнай үбһэ тэжээлээр нилээдгүй дуталдабашье, заашье турангүйгөөр ондо гараа. Зариманинь томо боложо, таргалжашье байһан юм.

Хабарай дулаан сагай болоходо хада майлын ногоон хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар ургажа, малнайшье бэлшээридэ гарашоо һэн. Гэбэшье ногоон һайнаар гараба гээд, һанаагаа амаршаһанай огто хэрэггүй байгаа, ногоо һайнтай гэһэн газартаа хэдэн зуугаад малые ходо ябуулжа байхада һурхэй бэшэ юм. Бэлшээрээ хэдэ хоноод лэ һэлгүүлжэ байгаад малаа адуулха гэһэн түрүүшүүлэй зүбшэл тон зүб гээшэ. Тиимэһээ би бэлшээрээ гурба болгожо хубаариланхайб. Сагаан нуурай эрьедэхи, ой модоной шадархи, хадалиг бэлшээрээ, ногоонойнь гарасые, мүн байгаалиин саг уларилые харалсан, 2—5 хоноод лэ һэлгэжэ байхадамнай малнай түргэн таргална. Илангаяа нуурай шадархи бэлшээридээ малаа үнихэн ябуулдагбди. Юуб гэхэдэ, нуур шадар малай таргалсада ехэ нэмэри оруулалсадаг хужар элбэг байдаг гээшэ. Мүн тэндэ бэлшэжэ байһан малнуудай дуратай сагтаа уһаяа уудаг. Малнай нуур шадар бэлшэжэ байхадаа сүүдхэ соо бэеынгээ шэгнүүрые 1200—1400 граммаар нэмэнэ.

Мүн баһа ой модоной шадархи бэлшээриие хэрэглэнгүй орхижо болохогүй. Юуб гэхэдэ, тэндэ набшаһата тэжээл болон шэмэ ехэтэй ногоон элбэг байдаг.

Малаа иигэжэ бэлшээхэдэм июнь һарада сүүдхэ соо тус тустаа 900 грамм хүрэтэр, июль һарада 1360 граммаар нэмээ. Тиигэжэ гүүртымни мал июнь һарада хамта 57 гаран центнерээр, июль һарада 86,5 центнерээр бэеынгээ шэгнүүрые нэмээгээ. Гэбэшье, энээгээр һанаагаа амаршоогүйбди. Август-сентябрь һарануудта малайнгаа шэгнүүрые сүүдхэ соо 1400 граммаар нэмээхэбди. Тиигэжэ хоёр һарын турша соо гүүртынгээ бүхы малай шэгнүүрые хамтадань 180 центнер хүрэтэр нэмээгээд, гүрэндөө худалдахабди. Энэ зорилгоёо заатагүй бэелүүлхэбди.

Ногоон тэжээлдэ гэжэ таригдаһан 15 гектар зелёнкоёо малдаа эдюулхынгээ хажуугаар, таряанай һуури дээгүүр бэлшээхэбди. Һайнаар зуһажа байһан малые намарай хэдэн үдэр соо шахахада горьтойхон таргалдаг гээшэ.

Намар залуу мал тушаажа абаха гээшэбди. Тэдэнээшье байгша онойхиһоо бүри һайнаар харууһалжа, шэгнүүриие нь үшөө ехээр нэмээхэбди. Мүнөө бидэнэр мал таргалуулха талаар нилээдгүй дүй дүршэлтэй болонхойбди. Тушаажа абаха малаа һайнаар үбэлжүүлхын тула эртээнһээ бэлдэнэбди. Өөһэдынгөө хүсөөр 300 центнер һайн шанартай үбһэ бэлдээбди. Тиихэдэ үшөө 50 гаран центнер үбһэн, горьтой ехэ зелёнко бэлдэгдэхэ.

И. Мунхоев бэшэжэ абаба.

РУМЫН АРАДАЙ ЕХЭ ҺАЙНДЭР

☆

М. ДАЛЯ, Румыниин Арадай Республикын Онсо, Бүрин эрхэтэ Элшэн сайд

☆ ☆

Румын арад фашистнуудай дарлалтаһаа сүлөөрһөөр 15 жэлэйнгээ ойе 1959 оной августын 23-да һайндэрлэхэнь. Румыниин Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилдэг арадай ба армиин патриотическа хүсэнүүд гитлеровскэ сэрэгүүдые Советскэ Армиин сохиһон үхэлтэ шанга сохилтонуудай эсэстэ тохёолдоһон аятай зохид оршон байдалые һамбаашалан, 15 жэлэй урда зэбсэгтэ восстани хэһэн юм.

Зэбсэгтэ восстаниин илаһан ушар манай орон дотор арадай демократиин засаг түрэ байгуулха, социализм тогтоохо ябадалда хүргэһэн арадай революциин эхи табяа бэлэй.

Румын арад агуухэ совет арадта хэтэ мүнхэдөө баяр баясхалантай байхань лабтай. Юундэб гэхэдэ, энэ арадай эрхим хүбүүд Румыниие сүлөөрүүлхын түлөө тэмсэлдэ ами наһаяа үгэһэн байна. Пролетарска интернационализмын агуухэ үзэл сурталаар хүмүүжүүлэгдэһэн совет солдадууд, офицернүүд болон генералнуудай баатар габьяа, шэн зоригынь манай арадай дурасхаалда хэтын хэтэдэ үлэхэ байха.

Гитлеровскэ сэрэгүүдые манай ороной газар дайдаһаа намнаһанай һүүлээр Румыниин арми Советскэ Армитай хамтадаа гитлеровскэ Германиие эсэслэн илаха хүрэтэрөө Венгри болон Чехословакиие сүлөөрүүлхын түлөө байлдаануудта хабаадаа һэн.

Румыниин 17 дивизи 3 мянга шахуу һуурин газарнуудые сүлөөрүүлэн, 100 мянган сэрэгшэдые плендэ абажа, алдаршан суурхаа. Гитлеризмдэ эсэргүү тэмсэлдэ румын арад горьтойхон гэмтэл хохидол үзэһэн: 170 мянга шахуу хүнүүдынь алуулһан, шархатаһан, һураггүйгөөр үгы болоһон байна.

Румын солдадуудай шэн зоригто баатаршалгануудые совет сэрэгүүдэй Дээдэ командовани үндэрөөр сэгнэжэ, сэрэгэй ябуулга тухай 7 приказ, 21 мэдээсэл дотор румынска армиин частьнуудые тэмдэглээ һэн. 100.000 үлүүтэй румын солдадууд, офицернүүд советскэ, венгерскэ, чехословацка орденууд, медальнуудаар шагнагдаа бэлэй.

**

Буржуази, помещигүүдэй зонхилдог Румыни гээгдэнги аграрна орон байһан юм. 1938 ондо ороной хүдөө ажахы национальна олзо доходой 54,9 процентые үгэхэдэнь, промышленностиин хубида оройдоо 19,9 процент хүртэдэг байгаа.

Хүдэлмэришэнэй партиин хүтэлбэрээр, социалистическэ лагериин оронуудай, илангаяа Советскэ Союзай дэмжэлгэ болон аха дүү ёһоной туһаламжын ашаар Румыниин хүдэлмэришэн анги, ажалша таряашад оронойнгоо экономическа ехэ гээгдэлые тон богонихон болзор соо зайсуулаа. Энэ гээгдэлынь буржуази, помещигүүдэй правительствын ябуулдаг хорото хархис политикын хойшолон байһан юм. Румыни мүнөө хүсэн түгэлдэр социалистическэ промышленностьтай, улам дээшээ дэбжэжэ байһан социалистическэ хүдөө ажахытай орон болонхой.

Арадай демократиин засаг түрэтэй Румыниин ажал хоглолой айхабтар түргэнөөр хүгжэжэ байһан тухай дань тэрэнэй бүтээн гаргадаг зүйлнүүдэй эршэмтэй түргэн ургалта эли тодоор гэршэлнэ. Румыниин промышленность 1938 ондо бүтээгдэһэнэй шэнээн хэмжээтэй промышленна хэрэгсэлнүүдые мүнөө квартал хүрэхэгүй сагай турша соо үйлэдбэрилэн гаргана.

Арадай засагай оршон мандажа байһан жэлнүүдтэ химическэ, электротехническэ промышленности байгуулагдаа, нефтиин үйлэдбэридэ хэрэгтэй тухеэрэлгэ, тракторнууд, ашаанай автомашинануудые бүтээн гаргадаг үйлэдбэри, шэнэ техникээр зэбсэглэгдэһэн промышленностиин ондоошье һалбаринууд тогтоогдоо. Мүнөө жэл манайда дизельнэ электровозууд, ехэ ашаа тээдэг корабльнууд, кукуруза хуряадаг шэнэ комбайнууд, мүн бусад зүйлэй продукци бүтээгдэн гаргагдадаг болохонь.

1938 ондо ороной промышленность машина, тухеэрэлгын талаар

Дайнай урда тээхи үстэй сасуулбал, электроэнерги гаргалга Румыниин Арадай Республикада долоо хахад дахин нэмээ. Һүүлэй жэлнүүдтэ орон дотор 24 шэнэ электростанци баригдаһан байна. Биказадахи Бистрица мүрэн дээрэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ 210.000 киловатт хүсэтэй эгээн томо электростанци баригдажа байнхай. Энэ станци промышленна предприятинуудта, хүдөө ажахыда, городуудта 430.000.000 киловатт-час электроэнерги жэл бүри үгэхэ юм.

Зураг дээрэ: электростанциин барилга.

Румыниин Аджерпресс агентствын фото.

арадай ажахын эрилтын табан процентыешье хангадаггүй байһан юм, харин мүнөө манай үйлэдбэри тэдэ эрилтэнүүдэй 85 процент шахууе хангадаг болонхой.

Хүндэ индустрияа булюу ехээр хүгжөөхэ гэһэн парти, правительствын политикые сэхэ шууд бэелүүлһэнэй ашаар һүүлэй табан жэлэй туршада үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга 56 процентээр нэмээ, энэмнай жэл соохи дундуур ургалтын 11,6 процентнь болоно.

Ороноо социалистическэ ёһоор индустрижуулһанай эсэстэ хүдөө ажахыгаа үнэхөөр революционно ёһоор шэнэдхэн хубилгаха аргатай болообди. Буржуази, помещигүүдэй зонхилдог Румынида сараар зүдхүүлдэг модон анзаһанууд газар элдүүрилхэ гол зэбсэгүүдынь болодог байһан юм. Харин 1959 ондо Румыниин социалистическэ хүдөө ажахы 50 мянга шахуу (15 хүсэтэй) тракторттай, 30 мянга гаран сеялкэ ба культиваторнуудтай, хүдөө ажахын бусад олон машинатай болохо.

Машинно-тракторна станцинууд манай хүдөө ажахыда тон шухала үүргэ дүүргэнэ. Ажахыгаа оньһожоруулһан, түрүү агротехникэ үргэнөөр хэрэглэһэн ябадал үмсын таряашадай ажахынуудһаа һураггүй ехэ ургаса социалистическэ хүдөө ажахыһаа абаха аргатай болгоо.

Хүдөө тосхонуудые хамтын ажалтай болгохо хүдэлмэри амжалтатайгаар ябуулагдажа байнхай. Социалистическэ газар тарилангай оронойн хүдөө ажахын талмайн 67 үлүүтэй процентынь болоод, таряашадай 2,5 миллион шахуу бүлые нэгэдхэнхэй.

РНР-эй Национальна Ехэ суглаанай президиум 1959 оной мартын 28-най Указаар анги болохо нюдарган баяшуулые усадхахын тула хэдэ хэдэн хэмжээ хараалан баталһан юм. Газар арендэ үгэхэ, хахадаар элдүүрилүүлхэ, ондоошье янзаар бусадые дарлаха ябадал хорижолһон ушар, нюдарган баяшуулай өөһэдын хүсөөр элдүүрилжэ шадахаһаа үлүү гараха газарай талмайе хамтын гү, али ондоошье социалистическэ ажахынуудай мэдэлдэ үгэһэн ушар тэдэ хэмжээнүүдэй гол шухалань болоно.

Хүдэлмэришэнэй партиин шалгармал хүтэлбэри доро Румынида бэелүүлэгдэһэн политическэ, экономическа асари ехэ шэнэдхэлгэнүүд оронойнгоо баялигые бүрин ашаглаха, арад түмэнэй зохёон байгуулхы эршэ хүсые ажалша олониитын хангагдалай, соёл болбосоролой таһалгаряагүй ургаха ябадалда зорюулха арга олгоо.

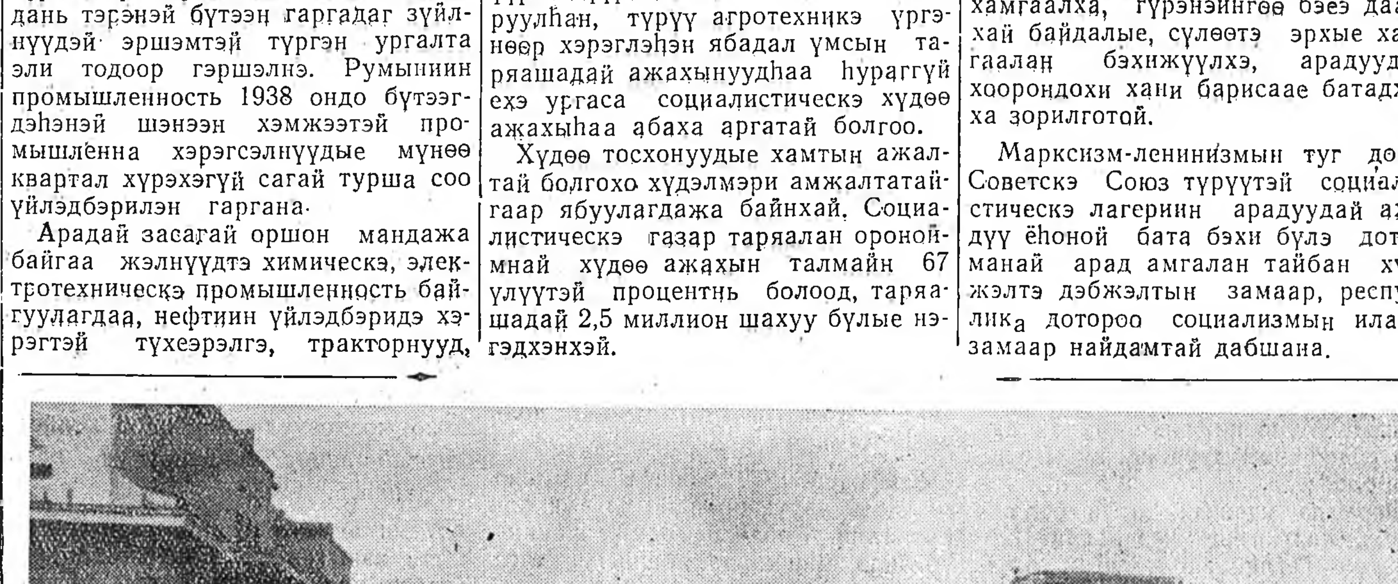
Румыниин хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй 1959 оной июлиин Пленум промышленностиин, хүдөө ажахын түйлаһан ехэ амжалтануудые үндэһэ болгон, ажалшадай байдал улам һайжаруулха хэрэгтэ онсо шухала удхашанартай хэдэ хэдэн шиидхэбэри гаргаа. Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай салин хүлһэнэй дундуур хэмжээе дээшэлүүлхэ гэжэ тогтоогоо. Гэхэтэй хамта хүлһэ салинһаа абтадаг алба налогууд нилээд хороогдоод, налог түлэхэгүй салин хүлһэнэй хэмжээн тодорхойлогдоо. Тэрэшэлэн үндэр наһатай болоходоо абадаг пенсиин хэмжээн нэмээгдээ. 2.600 янзын эд бараанай, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй розничнэ үнэсэн химдаруулагдахань. Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудай бэелүүлэгдэхэдэ, ажалшаднай жэл соо 4,7 миллиард лейн хэмжээтэй ашагта хүртэхэ юм.

Арадай засаг соёл культура, гэгээрэл болбосоролые хүгжөөхэ, хүн зоной элүүрые сахин хамгаалха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулна. 1950 ондо социально-культурна хэрэглэлдэ зорюулагдажа 3,4 миллиард лей һомологдоһон аад, 1958 ондо 11,3 миллиард лей табигдаа. Гэр байрын барилга тушаа хэлэбэл иимэ байна: 1950—1959 онуудта гүрэнэй хүсөөр, гүрэнэй үгэдэг урьһа зээлиин мүнгөөр 3,4 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байранууд баригдаа. Тэдэнэй хахад шахуунь һүүлэй гурбан жэлэй туршада ашаглалгада оруулагдаа.

Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхан, эрдэм ухаанай ба соёл культурын саашадаа хүгжэхэ үргэн ехэ арга боломжо олон миллион ажалшадай үмэнэ нээгдээ. Энэмнай арадай засагта байгуулалтын түүхэтэ түйлалта мүн болоно. Мүнөө ороной һургуулинууд, вузнуудта 2,3 миллион үлүүтэй һурагшад, студентнэр һуража байдаг. Румыниин бүхы городууд, тосхонуудта долоон жэлэй һуралсал бэелүүлэгдэнэ.

Фашистска дарлалтаһаа сүлөөржэ, арадай засаг түрын илаһан ябадал РНР-эй гадаадын политикые, уласхоорондын байдалда тэрэнэй эзэлдэг һуури ба үүргые үндэһөөрнь хубилгаа. Гадаадымнай политика ажалшан арадайнгаа национальна аша туһые хамгаалха, гүрэнэйнгөө бэеэ даанхай байдалые, сүлөөтэ эрхые хамгаалан бэхижүүлхэ, арадуудай хоорондохи хани барисаае батадхаха зорилготой.

Марксизм-ленинизмын туг доро, Советскэ Союз түрүүтэй социалистическэ лагериин арадуудай ахадүү ёһоной бата бэхи бүлэ дотор манай арад амгалан тайбан хүгжэлтэ дэбжэлтын замаар, республика дотороо социализмын илаха замаар найдамтай дабшана.

Румыниин Арадай Республика. Бухарестдахи Николай Бэлческүгэй бульвар.

ТАСС-эй фотохронико.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэн гүт?

Бэлэдхэлээ энэ дары дүүргэхэ

Арадай гэгээрэлэй олон таһаг болон һургуулинууд һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлые гол түлэб дүүргэжэ байна. Энэ хүдэлмэреэ эрхим һайнаар дүүргэжэ, партиин XXI съездын шиидхэбэринүүд бэелүүлэгдэжэ, ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ тухай, арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай хуулиин бэелүүлэгдэжэ эхилхэ һуралсалай шэнэ жэлые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлөө мүрысөөн хаа хаагүй дэлгэрэнхэй. Арадай гэгээрэлэй эмхи зургаанууд, профсоюзай организацинууд энэ мүрысөөн дундуур үүсхэл оролдолго гарган хүдэлнэ. Олон предприяти, колхоз болон совхозууд һургуули тушаа ехэ анхарал табина. Жэшээнь, Закаменск городой ажалшад һайхаалтай үүсхэл гаргаа. Тэдэнэр городой барилгануудта долоо-долоон час хүдэлхэ, тиигээд олоһон мүнгэеэ хэдэ хэдэн хэрэгсэлдэ үхибүүдтэ туһаламжа болгон үгэхэ, халуун хоол эмхидхэхэ тула гэжэ шиидхээ. Удаань, автобаазын 5-һаа 8 болотор 150 хүүхэн, алба хаагшад городой ... үргэлжэлбээр. Воскресникта ... гэжэ артелиин, Автотранспорта управлениин, Продснаб болон предприятинуудта эдэбхитэйгээр воскресниктэ ... хабаадаа. Һүүлэй мэдээгээр, дур ... фондодо 90 мянган түхэриг ... шаад байна. Закаменск городой ажалшадай һайн үүсхэл урда дэмжэгдэхэ ёһотой.

Закаменай аймагай олонхи һургуулинууд һуралсалай шэнэ жэлые угтахада бэлэн болонхой. Цакирай дунда, Мэлэ-Бортойн долоон жэлэй һургуулинууд илангаяа һайн бэлэдхэлтэй.

Республикын хэдэ хэдэн аймаг болон городуудта һургуулиин байшангууд, һуратшадай хамтын байранууд, һуралсалай-үйлэдбэриин мастерскойнууд, физкультурын залнууд баригдаа, баригдажа байна. Жэшээнь, Бичурын аймагай Свердловэй нэрэмжэтэ колхоз Маргантын долоон жэлэй һургуулида хамтын байра, һуралсалай мастерской барижа дүүргэбэ. Энэ колхозой оролдолгын ашаар Узколугска эхин һургуулиин байшан үргэдхэгдөө. Тиигэһэнэй ашаар хэшээл нэгэ халаанда ябуулагдадаг болохонь. Тарбагатайн аймагта һургуулиин гэр, байшангууд олоор баригдаа. Жэшээнь, түрэлхидэй болон колхозой хүсөөр Доодо Жэрэмэй долоон жэлэй һургуулида һуралсалай мастерскойн барилга байна.

Иимэрхүү жэшээнүүд аймаг, город бүхэндэ бии. Гэхэ зуура зарим ОНО болон һургуулинуудай байшангууд дутагдалнуудые үзэгдэнэ. Зарим предприяти болон колхозууд һургуулинуудта һулаар туһална. Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Хангалтын управлени һургуулинуудые барилгын фондын материалаар (цемент, хирпиисэ, шэл, хушалтын түмэр гэхэ мэтээр) саг соонь хангаагүй, барилгын хүдэлмэридэ һаад тойбо татана.

Энэ жэл шэнээр байгуулагдаһан интернат-һургуулинуудта һуралсалай шэнэ жэлэй бэлэдхэл хангалтагүй байнхаар. Жэшээнь, Курумканай интернат-һургуулиин һурагшадай хамтын байрын барилга унжагайранхай. Юрөөгэй интернат-һургуулиин столовын заһабарилга, тухеэрэлгэ удаарна. Бүхы (4) интернат-һургуулида элдэб хэрэгсэл, мебель, унтари хэбтэриин зүйлнүүд, хубсаһа хунар, столовын амһартагүйсэд асарагдаадүй.

Бурядай совнархозой барилгын организацинууд һургуулиин барилгын хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулна. Энэ талаар жэлэйнгээ түсэб мүнөө миил 30 гаран процент дүүргээд байна. Шанар муутайгаар бариха ябадал үзэгдэһөөр. Жэшээнь, Богдаринай һургуулиин байшангай фундамент дахинаа хэгдэхэ ёһотой болоод байна.

Республикын Нютагай промышленностиин министерствын харьяата предприятинуудай үйлэдбэрилһэн барилгын материалнуудай— хирпиисэ, извёсткын муу шанартайһаа боложо, һургуулинуудай барилгын шанар муудаад ябадал үзэгдэнэ.

Һургуулинуудай гэр байшангуудые, интернат-һургуулинуудай хамтын байрануудые бариха хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһанай нэгэ шалтагаанинь юуб гэхэдэ, аймагууд, городуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомууд барилгын хүдэлмэридэ хиналта, шалгалта һулаар табина.

Дурсагдаһан дутагдалнуудые ойрын үдэрнүүдтэ усадхахын тула эрид хэмжээ абаха хэрэгтэй. Һургуулинуудые һуралсалай шэнэ жэлдэ эрхимээр бэлэдхэхын түлөө мүрысөөндэ предприятинууд, колхозууд болон түрэлхидые ехээр хабадуулха шухала.

М. Мангадаев.

Замай тэмдэглэл

Ахын юһэн колхозоор

Июлиин 15. Нүхэн Дабаан дээгүүр ниидэжэ ябахадаа самолёдой сонхоор харахада, айдаһа хүрэмэ—хэлбэлзэнэ, али нэгэ даляараа хангил хабсагай дайражархина аа гү гэхээр. Тэрүү холо, зүүн урда зүгтэ Мүнхэ Саһан уула харагдаад, шүрхылдэһэн шулуун орьёлнуудай дундаһаа самолёднай һуга һүрэн гараба. Харин аяар дооро Аха гол гэзэгэтэн урдана.

Июлиин 17. Орлик тосхон. Тойроод хангай хаданууд, шэнэһэд, манан.... Жаханаа дээгүүр наран булгайна. Бодоһоор Аха гол руу харайбаб. Ямар тунгалаг уһан бэ!

«Эльгэн шулуугаар
Эрьсэ дэбдижэ,
Эмнигэй хурдаар
Харайн ерэһэн
Эрдэни сэгээн
Аха голни
Энхэ саһан
Эхитэй бэлэйш!,—

гэжэ шэбшэн, хубсаһаа тайлаад, уһа руу гүйжэ оробоб. Хүйтэн гээшэнь! Гайхалтай һониноор бэе һэргэнэ.

Эмээл моритой, буу үргэлһэн хүн Ахые уруудажа ябаба. Хоноһон манан шэнэһэдэй оёорһоо аалихан дэгдэнэ.

Энэ һүни хюруу унаа.

Үшөө сэсэглэжэ үрдеэгүй хартаабхын эшэ борсойгоод харалшоо.

Июлиин 20. «Улаан Аха» колхозой Зүүн Сагаанай бэлшээриин фермэ. Һарлаг, хайнаг үнеэд олон. Һарлагынь набтархануудd, хүзүү гэдэһээрээ һагсагар нооһотой, паглагар ехэ һүүлтэй, мухарнууд, һайн лэ һарлагһаа 2—3 литрһээ дээшэ гарахагүй, гэбэшье һүниинь ехэ үдхэн юм ха.

Июлиин 21. Баруун Сагаанай бэлшээри. Эндэ олонхинь залуу һаалишад. Зүгөөр фермэ дээрэ культбаза бии болгогдоодүй, лекци, хөөрэлдөөн хэгдэдэггүй, тэрээнние эмхидхэхэ һэдэлгэ комсомолой организациин, колхозой правлениин зүгһөө байгаагүй гэлсэнэ.

Залуушуул сооһоо оролдосотой бэрхэ Будаева Дулма гэжэ һаалиша басаган: «Машинынгаа һү миин хаядаггүй, талха худхаад тугалнуудтаа уулгадагбди»—гэжэ хөөрэнэ.

Ехэ зүб. Гэбэшье зарим һаалишад машиндаһан һүеэ газарта адхажархидаг, үгышье һаа—гахай нохойгоо эдеэлүүлдэг байба.

Июлиин 23. Өөрлиг голые үгсэхэдэ, оршон тойрон ой модон, хада, хүндынүүд.

Арын дабаанай орой дээрэһээ
Аха голоо амадан бууһан
Өөрэншэ һайхан һаба юутэй
Өөрлиг горхон, Өөрлиг горхон!

Июлиин 25. Харгы, харгы! Хүшэр лэ харгы байна даа... Ябад гээд лэ шэлэ дабаан, шабар шабха, хүүргэтэй хүүргэгүй жэжэ томо гол горход, хүндэлдэжэ унашаһан шэнэһэд, борьёо шулуун... «Улаан Аха» колхозой газар дайдые хаража ябахада үргэн уужам, хони үсхөө һаа, ехэ таараха байна. Энэ колхоз аймаг соогоо хонин ажалаараа түрүүлнэ, хониноййнгоо үүлтэр һайжаруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлнэ.

Июлиин 27. Хэдэн дабаа дабажа, «Улаан Шулуута» колхозой сабшалан дээрэ хүрэжэ ерэбэбди. Эндэ үни хада үбһэндөө ороһон, гурбан сомоо бодошонхой, наранай ороһон хойно үшөө ажалаа дүүргээдүй байгаа. Тэдэнэй дунда колхозой суута адуушан Самбялов Ким гэдэг үндэр, залуу хүбүүн һүри хаяжа байба.

Июлиин 29. «Улаан Шулуута» колхозой ветфельдшер Софья Шаданова гэгшэтэй Үлзытын фермэ ошообди.

Софья Шаданова һургуули дүүргээд, энээ руу эльгээгдэһээр үни болоогүйшье һаа, эндэхи байдалда дадажа, эмээл моринდо бэрхэ болонхой. Фермэнүүдээ ходо эрьежэ байдаг. Мүнөөшье нэгэ малай нюдэн үбдөө гэжэ дуулаад, дары ошохо болобо.

Фермэдэ үдэшын һаали болежэ байба. Холмогоор үнеэ һаадаг Цыбикжап Тагланова гэгшэ колхозой тогтохоһоо хойшо һаалишанаар ажаллажа, һаяхан Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

— Холмогоор үнеэдтэ үлэмжэ һайн харууһан хэрэгтэй. Тиимэһээ малайнгаа байрые сэбэрээр байлгахые оролдонобди,—гэжэ Цыбикжап Тагланова хөөрэнэ.

Малай үүлтэр һайжаруулха гэжэ оролдохоһоо гадна, Цыбикжап Тагланова жэл бүри ехэ һү һаана.

Июлиин 30. Бүрэн Голой үбэлжөөн, Үлзытын зуһалан... «Улаан Шулуута» колхоз аймаг соогоо эгээн доро, нуга газарта байдаг.

— Эндэхи ургаса хаа хаанахиһаа һайн байдаг, гэбэшье үшөө хабарай эхиндэ үбһөөр дуталдаад, мал турадаг, бэрхэшээлнүүд тохёолдодог байба. Комбикормо самолёдоор асаруулхань тон үнэтэй, —гэжэ Софья Шаданова хөөрэнэ.

Ургасатай нуга газар һэн хойнонь, малдаа нэмэлтэ тэжээл болохо хүхэ һолоомо ехээр тариха ёһотой байгаа ха.

Июлиин 31. Жамбалаг голой хүүргэ дээрэ зогсоод:

Жаран булагһаа жагсаал абажа,
Жаран хүүюур боһогоо алхаһан
Жамбалаг голой эмээл дээрэһээ
Жабхалан сагайнь эхи харанаб.

Үбэл, зунгүй хүүежэ хааяжа байдаг энэ гол дээрээ Ахын 9 колхоз гүрэнһөө туһаламжа абаад, хамтаран хүсэтэ гидростанци барюулжархёо һаань, ямар һайхан байгааб.

Мүнөө Ахын аймагай алишье колхоздонь, мүн намартаа Орлигтошье үшөө электрын гэрэл үгы байһаар.

Августын 1. XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз. Түрүүлэгшын орлогшо, МТФ-е даагша нүхэр Х. С. Галсанова:—Колхозоймнай газар багахан, бүхы дээрээ 310 га сабшанабди. Үбһэ тэжээлнай апрель һара болотор хүрэдэг юм. Мал үдэжэл байнхай, теэд газар тэрэл зандаа. 1958—1959 онуудта 300 хонин, 150-яад үхэр, зуугаад ямаан нэмээ. Холмогоор үнеэднай хабартаа абиртана, нэмэлтэ тэжээлтэй һаа, нэгэ ондоо бэлэй, теэд тэрэ үгы, муул гээшэ даа. 40 га хүхэ һолоомо таридаг болообди, теэд үшөөл бага байна.

Августын 2. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз. Сэнсын фермэ. Эндэ нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө долоон һарын туршада 350 литр һү һааһан Ендонова Должид һаалишантай уулзабаб. «Манай колхоз һү һаалгаар аймаг соогоо түрүүшын һуури эзэлэнхэй. Мүнөө бүхы дээрээ 71730 литр һү һаагаабди»—гэжэ Должид Ендонова урмашан хөөрэнэ.

Августын 4. «Улаан Малшан» колхоз. Хара Хужар нютаг. Үсөөхэншье һаа, соморхон шэнэ гэрнүүдтэй, байра байдалынь нилээд түбхинэһэн янзатай. Колхозой түрүүлэгшэтэй уулзаха һанаатай правлени ошоходо, үгы байшоо. Үбһэндэ гаралсаа юм ха.

Түрүүлэгшэ Дамба Сыренович Осохеевтэй хөөрэлдэхэдэ, энэ колхоз барилгын талаар аймаг соогоо нилээд уридлаһан гэжэ һанамаар. Мүнөө олонхи колхознигууд шэнэ гэртээ оронхой. Гансахан 1959 он соо 10 шэнэ гэр, 2 бани, үхэрэй 3 байра, хониной нэгэ байра, зэр зэбсэг хадагалха сарай гэхэ мэтэ баригдаад байна. Энэ жэлдэ үшөө хониной нэгэ байра, хоёр шэнэ байшан гэр баригдаха юм. Үнгэрһэн хоёр жэлэй туршада «ГАЗ-63» автомашинатай, «Беларусь», ДТ-14 тракторнуудтай, пилораматай, электричествээр хони хайшалдаг түхеэрэлгэтэй болонхой. Медпункт, һайн клуб, спортивна талмай бии. Энэнь мүн лэ ехэ амжалта болоно. Колхознигуудай байдал ехээр һайжараа. 1953 он болотор ажалта үдэртөө 80 мүнгэ хубаадаг байгаа һаа, мүнөө 7 солхообо хубаана.

Колхозой 1770 хони, 1520 бодо мал, 310 адууе оройдоо 44 хүн харууһална. Арбаад гаран хүниинь үбһэндэ, машинада ябана, барилгахэнэ.

Гэбэшье энэ колхоз малайнгаа үдэлгөөр, нооһоор, һү тушаалгаар аймаг соогоо гээгдэжэ ябана. Юунһээ тиигээб гэхэдэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэд зарим тэды амжалтаар тархяа эрьеэд, мал ажалдаа анхаралаа багаар хандуулна. Мал ажалай мэргэжэлтэд үүлтэр һайжаруулха хэрэгтэ һаналаа табидаггүй. Мүнөө тус колхоз 100 үнеэдһээ 40 тугал, 100 эхэ хонинһоо 71 хурьга абана. Һубайралга юунһээ болоноб гэжэ шэнжэлнэгүй.

Августын 5. Орлигоо бусажа ерэхэдээ академик Обручевой газарша ябаһан, суута ангуушан Дэмбрэн Арданович Мунконовтой, мүн колхоз байгуулхаһаа эхилээд, үбгэн наһан болотороо хамтын хэрэгтэ урагшатай түрүү ябаһан ангууша, газарша Шарлай Убашеевич Аюшеевтэй золгобобди. Шарлай Убашеевич Ахаар ябаһан Каландарашвилиин отрядай домог түүхэһээ эхилээд, сагаантанай отрядые усадхаһан тэмсэл тухай, Совет засагай тогтохоһоо хойшо Ахын зоной ажабайдалай хэды ехэ хубилһан тухай хөөрэбэ.

Дэмбрэн Арданович Мунконов Ахын хада ууланнуудай ашагта малтамал, аршаан булагуудые һайн мэдэхэ хүн юм.

Августын 7. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз. Хойто Нюрганай фермын дүнгүүдые харахада, Гыргенова Света 22 хайнаг үнеэнһээ 52,7 литр, Зодбоева Екатерина 20 үнеэнһээ 87 литр, Дондокова Надя 22 монгол үнеэнһээ 88 литр үдэртөө һаадаг. Эдэ дүнгүүд Ахын аймагтахи һаалиин дунда зэргын тоото дүнгүүд.

Августын 8. Эртэ үглөөгүүр Хойто Нюрганһаа гараад, үгсэжэ ябатараа баабгай харабабди. Аха нютаг ан гүрөөлөөр баян. Баабгай, бодон гахай, буга һогоон, зүр гүрөөһэн, арзамааха, булга, хэрмэн яһала бии гээшэ гэжэ эндэхи зон хэлсэдэг. Колхозуудаар ябажа байхадаа баабгай мал дарадаг гэжэ дуулаһан байгаабди.

Августын 10. «Коминтерн» колхоз. Соёд зон, хөөрүү хүндэшэ гээшэнь аргагүй. Һарлаг үнеэн тухай хөөрэлдөөн болоод, колхозой түрүүлэгшэ Доржи Содбоевич Бугалов иигэжэ хөөрэбэ: «Үни урда сагта Аха нютагта асарагдаһан һарлагууд өөһэд хоорондоо үдэ үдэһөөр, шуһанай һэлгэлтэгүй байһанһаа боложо, үүлтэрынь ехээр жэжэрээд, муудажа байна.

Августын 11. Аха өөдөө үгсэхэ бүреэ харгынь хүшэр болоно. Далайн нюрууһаа хоёр мянга шахуу метр үндэртэ ябанабди. Үдэшэлэн нара орохын урдахана, нахигар һайхан буга хадын хяра өөдэ һэмбэгэс гээд арилшаба. Хада хангай газарта наранай жаргаха һайхан гээшэнь. Үндэр һарьдагууд бэе бэеэ һүүдэрлээд, хүхэ сэнхир, һаарал сэгээн үнгэ буляалдан байна. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз. Энээн тушаа илгажа хэлэхэ юумэн гэхэдэ, аймаг соогоо эгээн үндэр газарта байдаг. Хадын нугын гектарһаа 5 центнер үбһэн сабшагдана.

—«Улаан Шулуутада» хониной садашоод байхадань, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо модоншье зададраадүй, газар үшөө хара, зарим тээгээ саһатай байдаг юм,—гэжэ нютагай зон хэлсэнэ.

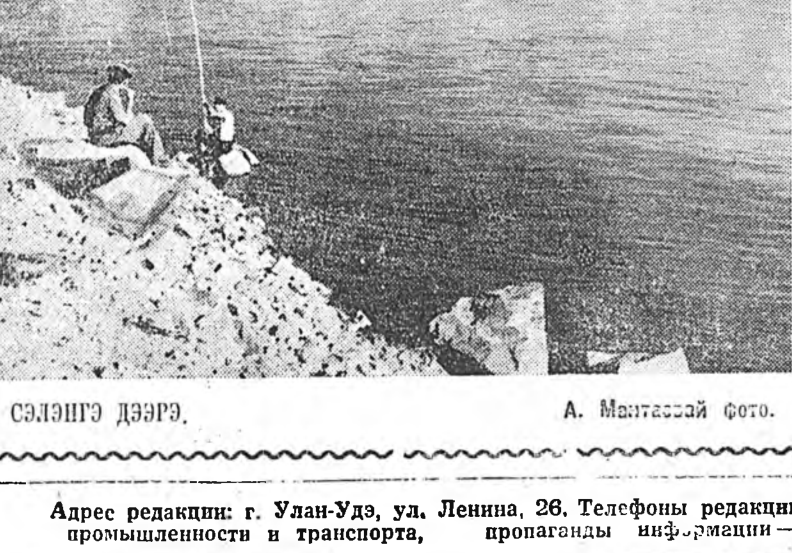
Августын 14. Ахын харгы... Харгыгүйһөө шалтагаалжа али болохо юумэн булта гэдэргээ татагдана. Теэд яаха гээшэб? Харгы гаргахань хүшэр, хада уула, хабсагай байсанууд, үндэр үндэр шэлэ дабаанууд, гол горход... Харгыгүйһөө боложо Ахын үнэтэ малтамалнууд ашаглагданагүй, харгыгүйһөө боложо ехэ ехэ аршаан, курортнууд нээгдэнэгүй, харгыгүйһөө боложо колхозууд хоорондоо холбоо багатай байна, машинанууд асаргаданагүй.

Ахын аймагай харгы замай таһагта хэдыхэн лэ хүн ажалладаг. Хэрбээ колхозуудта харгы заһалгын недели гэжэ эмхидхэгдэдэг байбал, аймаг доторхи харгы үсөөхэн жэлэй туршада һураггүй һайжарха бэлэй. Ахын 9 колхоздо эмээл морёор ябаад, үзөөд байхада, колхоз хоорондын харгы заһалгые колхознигууд өөһэдөө шиидхэжэ шадаха гэжэ һанагдана.

Августын 19. Самолёднай Орлигһоо гаража, Нүхэн Дабаа шэглэбэ. Баяртай, Аха нютаг! Долоон жэлэй үнгэрөөд байхада, дахинаа ерэхэдэм танигдашагүй болотороо хубилаад байгаарай!

Арбан табан аршаанта горходоо
Аян холо руу хүтэлэн ошоһон
Аха голни, шинии замай
Алас холыень дурданалби.
Монсогор шулуугаар һабаяа
дэбдижэ
Мориной хурдаар харайн ерэһэн
Молор тунгалаг Аха голни,
Ерээдүйшни ехэ бэлэйл.

Дондок Улзытуев.

СЭЛЭНГЭ ДЭЭРЭ. А. Ментаевай фото.

Хилын саанаһаа

Норвегиин түбэй статистическэ бюрогой мэдээнэй ёһоор, шэрэхэ ашаанай үгы байһан дээрэһээ июниин эсэстэ Норвегиин 163 судна миил зогсоһон байна. **Зураг дээрэ:** Ослын портдо суднанууд миин зогсожо байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Румыниин Арадай Республика социализм байгуулна

(ТОО, БАРИМТАНУУД)

Ороноо индустриализацилха политикые Румыниин Хүдэлмэришэнэй партиин шууд бэелүүлгэһээ һайн үрэ дүн гаража байна. Дайнай урда тээхи үетэй жэшэбэл промышленностиин бүтээдэг бүхы юумэ дүрбэ дахин ехэ болоо. 1938 ондо бүхэли жэлэй турша соо гаргагдаһанай шэнээн булад мүнөө Румынида хоёр һарын турша соо хайлуулагдадаг. Нефтиин, ашагта малтамалнуудай түхеэрэлгэнүүдые, тракторнуудые, электродвигательнүүд болон бусад машинануудые бүтээдэг промышленность түргэнөөр хүгжэнэ. Мүнөө Румыни дайнай урда тээхи үеынхидэ орходоо долоо хахад дахин олон машина болон түхеэрэлгэнүүдые бүтээжэ гаргадаг. Химическэ промышленностинь ехээр хүгжэнэ.

Машина бүтээлгын ехэ амжалтатайгаар хүгжэһэнэй ашаар, Румыни нефтиин заводуудай түхеэрэлгэнүүдые, түлишөөр хүдэлдэг электростанцинуудай, цементын болон хирпиисын заводуудай түхеэрэлгэнүүдые, металл болбосоруулдаг станогуудые, электродвигательнүүдые, түмэр замай вагонуудые, тракторнууд болон бусад зүйлнүүдые ондоо оронуудта худалдаха аргатай болонхой.

***

Социалистическэ ёһоор шэнэдхэн байгуулгын замда ороһон Румыниин хүдөө нютагуудта ехэ хубилалтанууд болоо. Гүрэнэй 500 гаран ажахы хүдөөдэ бии болонхой. Хүдөөгэй түрүүшын хамтын ажахынуудай байгуулагдаһаар июльдэ 10 жэл гүйсөө. Үнгэрһэн 10 жэлэй турша соо хүдөөгэй хамтын ажахынууд 56 байһанаа 16 мянга болоһон байна. Хүдөөгэй ажахын 67 процентнь хамтаралнуудта нэгэдэнхэй. Румыниин 60 шахуу районой хүдөө ажахы хүсэд хамтын ажалтай болонхой.

***

Румыниин арад элүүрые хамгаалгын, соёл культурын талаар ехэ амжалта туйлаа. Больницануудай ороной тоо хорин жэлэй саада тээ 30 мянга байһанаа, 1959 ондо 100 мянга болоһон байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ орон дотор 23 мянга гаран врачууд хүдэлмэрилөө. Мүнөө Румыниин Арадай Республикада медицинскэ табан дээдэ һургуули нээгдэнхэй. Һургуулиин мэргэжэл ехэтэй багшанар олон.

Арадай засагай тогтоһонһоо хойшонхи үе соо ехэ наһатанай дунда үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхагдаа. Һургуулинууд, библиотекэнүүд, театрнууд, Культурын байшангууд олоор байгуулагдаа. Социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудта 1955 ондо 6,8 миллиард лей гаргашалагдадаг байгаа һаа, 1958 ондо 11,3 миллиард лей гаргашалагдадаг болоһон байна.

(ТАСС).

Советскэ сэрэгэй делегаци Бухарестдэ ерэбэ

БУХАРЕСТ, августын 21. (ТАСС). Советскэ Союзай Маршал И. С. Конев түрүүтэй СССР-эй сэрэгэй делегаци мүнөөдэр Бухарестдэ ерээ. Фашистска дарлалтаһаа Румыниин сүлөөлэгдэһөөр 15 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ делегаци хабаадалсаха байна. Энэ делегациие Румыниин Арадай Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй министр генерал-полковник Л. Сэлэжан уриһан байгаа.

Польша Монгол хоёрой хоорондохи экономическа харилсаа холбоон

ВАРШАВА, августын 20. (ТАСС). Польшын хэблэлэй агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор Польшын болон Монголой худалдаа наймаанай правительственна делегацинуудай хоорондо хэлсээнэй болоһонһоо уламжалан, 1960 ондо эд бараа андалдан абалсаха тухай, түлөөһэн тухай протокол Варшавада баталагдаа. Энэ протоколой ёһоор эд бараа андалдан абалсалга үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо нилээд ехээр нэмэхэ юм.

Польша экскаваторнуудые, юумэ үргэдэг крануудые, велосипедүүдые, радиоприемнигуудые, нооһон болон пумаажан бүдүүдые, бусад эд бараа Монгол Арадай Республикада худалдаха болоо. Монгол хадаа мяха, тоһо, хониной болон тэмээнэй нооһо, адуунай хилгааһа, ангай арһа, мүн бусад эд бараа Польшодо худалдаха юм.

Хитадай шахтёрнуудай амжалта

ПЕКИН, августын 21. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын байгуулагдаһаар 10 жэлэй ойн урдуур ажалай ехэ амжалта туйлаһан тухайгаа Шаньси провинциин шахтернууд мэдээсэбэ.

1949 ондо провинци дотор 2,5 миллион тонно нүүрһэн малтагдаһан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 42 миллион тонно нүүрһэн малтагдаха юм.

Арадай засагай тогтоһонһоо хойшонхи 10 жэлэй турша соо Шаньси провинци Хитадай нүүрһэнэй промышленностиин гол шухала базануудай нэгэниинь болоо. Эдэ жэлнүүдэй турша соо 41 томо дундуур шахтанууд баригдаһан, шэнэдхэн һэльбэгдэһэн байна. Тэрэшэлэн 1.100 жэжэхэн шахтанууд баригдаа. Томо шахтануудай бүхы хүдэлмэриин 95 процентнь оньһожоруулагданхай.

Шаньсиин шахтернуудай ажалай бүтээсэ 10 жэлэй турша соо 4 дахин дээшэлээ. Бусад нютагуудта нүүрһэнэй промышленностиие хүгжөөлгэдэ Шаньси ехэ туһа хүргэдэг юм. Имагтал һүүлшын гурбан жэлэй турша соо Шаньси провинциин шахтернууд Гуйчжоу, Хубэй провинцинуудта, тэрэшэлэн Дотор Монголой автономно областьдо мэргэжэл ехэтэй 1,5 мянга шахуу хүдэлмэришэдые, инженер, технигүүдые эльгээһэн байна.

ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэри

БЕРЛИН, августын 21. (ТАСС). ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын дэргэдэхи хэблэлэй зургаанай мэдээсэһэнэй ёһоор, Германиин Нэгэдэмэл социалистическэ партиин, ГДР-эй профсоюзуудай дурадхалаар энергетическэ болон уһанай ажахын, тэрэшэлэн ГДР-эй газай промышленностиин олонхи хүдэлмэришэдэй, зарим ажалай алба хаагшадай, салин хүлһэ энэ оной сентябриин нэгэнһээ дээшэлүүлхэ гэһэн шиидхэбэри Министрнүүдэй Соведэй Президиум гаргаа. 75 мянган хүдэлмэришэд, алба хаагшадай салин дээшэлүүлэгдэхэ байна.

Сахарада ямаршье атомна тур[...] хэгдэхэ ёһогүй гэжэ Африк[...] Азиин оронууд мэдүүлнэ

НЬЮ-ЙОРК, августын (ТАСС). Мароккын делегац[...] гүйлтаар ООН-эй гэшүүдэй—Аф[...] кын, Азиин 29 ороной түлөөлэгш[...] зүблөөн ООН-эй секретариа[...] байшан соо болоо. Сахарын г[...] да Франциин ядерна зэбсэг тур[...] хаар һанаашалжа байһан ту[...] асуудалые Генеральна Ассамбл[...] XIV сессиин зүбшэхэ зүйлдэ ору[...] ха гэжэ Мароккын делегаци [...] радхаһан юм. Энэ асуудалые [...] рикын болон Азиин гүрэнүү[...] түлөөлэгшэд зүбшэн хэлсээ [...] зүблөөн дээрэ түрүүлэгшээр [...] һан, ООН-эй дэргэдэхи Либер[...] саг үргэлжын түлөөлэгшэ Ч. К[...] корреспондентнүүдтэ мэдээсээ.

Африка, Азиин 11 ороной ту[...] лэгшэдһөө бүридэһэн бүлэг [...] гуулагдаа. Туршалга хэхэһээ [...] сахиень Франциин правительс[...] да ойлгуулха гэһэн зорилго [...] комиссиин үмэнэ табигдаһан ба[...] Хэрбээ энэ туршалгые болюул[...] һаа Франциин арсаад ба[...] һаань, Генеральна Ассамбл[...] XIV сесси дээрэ ямар алхам [...] шухала байһан тухай асууда[...] энэ бүлэг шиидхэхэ ёһотой [...] гэжэ Кинг хэлээ.

ООН-эй Генеральна Ассамбл[...] сессиин зүбшэхэ зүйлдэ ядер[...] термоядерна зэбсэг туршал[...] болюулха тухай асуудал оруул[...] Инди дурадхаһан байгаа. Энэ ас[...] дал зүблөөнэй заседани дээрэ [...] лэ зүбшэн хэлсэгдээ гэжэ К[...] мэдээсэһэн байна.

Японой болон Советскэ Союзай хоорондо худал[...] наймаа үргэдхэхын түлө[...]

ТОКИО, августын 21. (ТАС[...] Гадаадын оронуудтай худал[...] наймаа хүгжөөлгэдэ туһалха ас[...] циациин Кансайдахи таһагай дир[...] тор Кимура иигэжэ мэдүүлээ. [...] далдаа наймаа үргэдхэхын тула[...] Япон Советскэ Союзтай худал[...] наймаанай удаан болзоройо хэлс[...] нүүдые баталха ёһотой.

Тэрэ Кимура Бүхэсоюзна худ[...] даа наймаанай палатын уряал[...] Советскэ Союзда ерээд, хоёр орон[...] хоорондо худалдаа наймаа үрг[...] хэхэ арга замуудые зүбшэн хэл[...] һэн юм. Һүүлээрнь Япондоо буса[...] ерээд, иимэ мэдүүлгэ хэһэн бай[...]

Худалдаа наймаа үргэдхэх[...] тула Советскэ Союзтай уд[...] болзоройо хэлсээ баталха, [...] хэлсээнэй ёһоор Советскэ Союз[...] эд бараа худалдахые Японой пр[...] вительство зүбшөөхэ ёһотой гэ[...] Кимура хэлээ.

Бүд нэхэлгын, электроэнерг[...] болон промышленностиин бүс[...] һалбаринуудай талаар совет[...] мэргэжэлтэдэй Япондо ерэхэ ту[...] үгээе ойлголсоһон байнаб гэ[...] Кимура мэдээсээ.

Хүдэлмэришэдэй ажалай бол[...] ажабайдалай хангагдал һайжаруулхын түлөө

ЛОНДОН, августын 20. (ТАС[...] Фордын заводуудай 43.000 [...] дэлмэришэдые түлөөлдэг А[...] лиин 22 профсоюзай хүтэлбэрил[...] шэд эдэ заводуудай хүдэлмэриш[...] дэй салин хүлһые горьтойгоор д[...] шэлүүлхэ ябадал туйлаха гэ[...] шиидхэбэри баталан абаа. Рейт[...] агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор х[...] дэлмэриин үдэр горьтойгоор бого[...] болгохо, түлөөһэтэй амаралтан[...] дые ехэ болгохо эрилтэ хэхэ һана[...] шалга профсоюзууд гаргаһан бай[...]

Яаралтайгаар зэбсэгжэлг[...] хэхын тулада мүнгэ зөөр[...] нэмэжэ һомологдобо

ВАШИНГТОН, августын [...] (ТАСС). США-гэй союзнигууды[...] бусад хаяи барисаата оронууд[...] зэбсэгжүүлхын тулада «сэрэгэй [...] һаламжа үзүүлхэ» гүйлтатайга[...] президент Эйзенхауэр конгресс[...] хандаһан байна.

Юнайтед Пресс Интернейш[...] агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор б[...] сад оронуудта сэрэгэй туһалам[...] үзүүлхын тулада үгэхөөр түлөөл[...] шэдэй палатын тодорхойлһ[...] 1.400 миллион доллар «данш[...] бага байна» гэжэ президент то[...] лоһон байна. Ядахын сагта ж[...] бүри 2.000 миллион долларой т[...] һаламжа үзүүлхэ тон шуха[...] гэжэ тэрэ һанамжалан дурадх[...] һан байна. Түлөөлэгшэдэй палат[...] үзүүлхээр хараалһан туһаламжа[...] саашадаа мүнгэ нэмэжэ һомо[...] хыень байтараа конгрессһээ гү[...] хаб гэжэ президент өөрынгөө б[...] шэг соо зааһан байна.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01124. Типография Министерства культуры Бурятской АССР Зак. № 5039.